AMIGOE

prèkè
Induiken

Dinsdag 27 november 2018 • Jaargang 131 nr 273 • Abonnementsprijs Afl 36,00 • Losse nummers. Afl 1,75 • zaterdag met Ñapa Afl 1,75

3 Aruba
IMF zorgen om calamiteiten-voorbereiding Cariben

9 Wereld
Verzoek tot vervolging Saudische kroonprins

10 Economie
Trump wil GM overtuigen banen te behouden

12 Sport
Di Francesco valt spelers AS Roma af

Nieuw rapport Stichting Deugdelijk Bestuur Aruba

Politici meer bezig met eigenbelang dan met sociaal-economisch beleid

ORANJESTAD — Sinds de invoering van de Status Aparte hebben verschillende kabinetten zich meer bezig gehouden met partijpolitiek dan met deugdelijk sociaal-economisch beleid. Dat is de hoofdconclusie van het onlangs gepubliceerde rapport 'Naar een duurzaam sociaal-economisch beleid op Aruba' van de Stichting Deugdelijk Bestuur Aruba (SDBA).

SDBA wijst erop dat rapporten van de SER en opmerkingen van opeenvolgende presidenten van de Centrale Bank van Aruba (CBA) aangeven dat opeenvolgende regeringen tijdens de eerste vijftien jaar van de Status Aparte meer bezig waren met het creëren van partijpolitieke en private voordelen, onder meer door vriendjespolitiek en nepotisme toe te passen bij personeelsbenoemingen. Deze handelwijze had in de regel ernstige gevolgen voor de financieel-economische belangen van het land en daarmee ook voor de sociale zorg. Sindsdien werd het niet veel beter, aldus het rapport dat werd geschreven door SDBA-voorzitter Armand Hessels. Zo wordt de conclusie getrokken dat het laatst verschenen rapport van Directie Sociale Zaken (DSZ) op zich weinig bevat dat niet al uitgebreid beschreven was in rapporten van de Sociaal-Economische Raad (SER) die dateren uit 2000 en 2002. Volgens hem blijkt daaruit dat de opeenvolgende kabinetten vrijwel niets hebben gedaan om sociale problemen effectief aan te pakken.

Aanbevelingen genegeerd

Aanbevelingen en waarschuwingen van instanties als de SER en de CBA, maar ook van andere instanties op het gebied van duurzaam toerisme, werden steevast genegeerd, stelt SDBA. De meeste uitspraken van voormalige presidenten van de Centrale Bank van Aruba (CBA) zijn vernietigend als het gaat om de kwaliteit van het bestuur op Aruba. In een rapport werd de Arubaanse bevolking zelfs aangeraden om bestuurders te laten onderzoeken en te vervolgen wegens wanbeleid. Het CBA-rapport 'Roadmap tot sustainable public finances 2013-2017' was vernietigend, maar gaf ook heel concrete voorstellen voor verbetering. Maar ook deze werden terzijde gelegd.

Eman 1 en 2

Het rapport verwijst meerdere malen naar de laatste twee regeerperiodes onder Mike Eman (AVP). Zo was het economisch herstelplan dat het kabinet Eman hanteerde, waarbij de nadruk lag op investeren en het vergroten van de koopkracht in plaats van bezuinigen, bij voorbaat gedoemd om te mislukken. Aruba is namelijk een klein eiland met een open economie zonder grondstoffen of voldoende arbeidskrachten. Teveel deviezen zouden hierdoor weglekken naar het buitenland en te weinig geld zou achterblijven in de Arubaanse economie. Wel zou het gehanteerde economisch model van de kabinetten Mike Eman 1 en 2 voor de korte termijn vooral electorale winst opleveren. Daar zou met name sprake van zijn geweest bij de verkiezingen van 2013, die de AVP ook met een ruime meerderheid won. Maar volgens het rapport van SDBA heeft de combinatie van grote schulden, slechte contracten en intensief gebruik van PPP- constructies geleid tot een ernstige verergering van de financieel-economische situatie voor de langere termijn.

Citgo

Ook de heropening van de raffinaderij als *upgrader* onder Citgo was al vanaf het begin gedoemd te falen, stelt SDBA. Reden hiervoor is de staat van dienst van de onderhandelaars van Citgo en degenen die uiteindelijk namens de oliemaatschappij hebben getekend. Op de president na zitten zij nu allemaal in de gevangenis wegens grootschalige corruptie.

450 miljoen

Per jaar slurpt politieke patronage, deficiënt financieel beheer en ondeugdelijk project-beheer ongeveer 450 miljoen florin weg van de begroting. De middelen om dat te bekostigen zijn inmiddels uitgeput. Doorgaan op de ingeslagen weg van ondeugdelijk bestuur is dus geen optie, stelt SDBA.

Duurzaam herstel van Aruba is alleen mogelijk als alle elementen van ondeugdelijk bestuur worden geïdentificeerd en vervolgens geëlimineerd. Aan de hand daarvan komen gaandeweg steeds meer middelen vrij die dan daadwerkelijk kunnen worden geïnvesteerd in belangrijke beleidsterreinen, bijvoorbeeld op sociaal gebied. "We vinden het in elk geval niet leuk wat daar aan de hand is", zei de Amerikaanse president gisteren tegen verslaggevers in het Witte Huis. "Hopelijk komt alles op zijn pootjes terecht". Trump vertelde dat de Europese leiders zich buigen over de situatie in Kertsj. "Ze zijn er niet gelukkig mee. We werken er allemaal tezamen aan".

Rusland heeft tot dusver geen gehoor gegeven aan de oproepen de aan de ketting gelegde schepen en de bemanning te laten gaan. Moskou beschuldigt Kiev ervan met westerse bondgenoten samen te spannen om een conflict uit te lokken.

Rapport

Stichting Deugdelijk Bestuur Aruba heeft in de afgelopen twee jaar onder meer vier rapporten gepubliceerd op het gebied van goed bestuur op Aruba. Onlangs hield SDBA-voorzitter Hessels presentaties voor de ministerraad en het parlement waarin hij in vogelvlucht de uitkomsten van al deze rapporten toelichtte. Hessels kondigde gisteren aan dat de stichting in het nieuwe jaar een aantal congressen gaat organiseren op het gebied van deugdelijk bestuur en openbare financiën. Alle rapporten zijn te downloaden via de site deugdelijkbestuuraruba.org, onder 'ons onderzoek'.

Onderwatertoerist

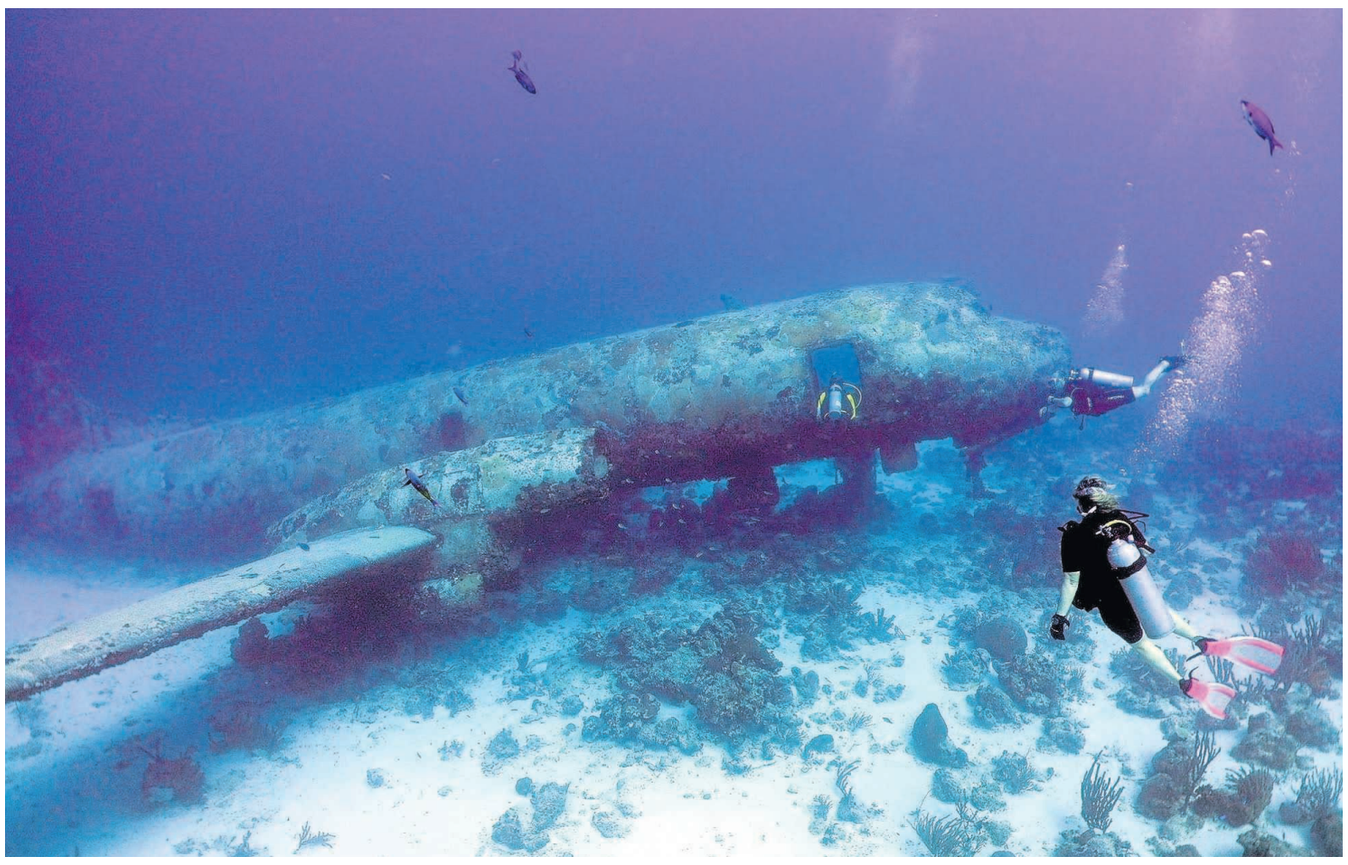

Foto: Rudy Davelaar

ORANJESTAD — Rudy Davelaar van het Aruba Marine Park Foundation dook afgelopen zaterdag voor het Renaissance Island, waar onder water een vliegtuigwrak ligt. Hij vertelt aan de Amigoe dat het vliegtuig het laatste toestel was van Air Aruba, dat jaren geleden werd leeggehaald en men heeft het laten zinken om er een kunstmatig rif van te maken. Het vliegtuig werd in 2004 geschonken aan de Aruba Water Sports Association. Dit vliegtuig was een Japans turboprop-passagiersvliegtuig van ongeveer 20 meter lang en het woog zo'n 13 ton. Davelaar ging zaterdag een kijkje nemen hoe het kunstmatige rif er nu aan toe was. Het vliegtuig ligt zo'n 14 tot 27 meter onder water en ondanks de tegenstroom van twee knopen was het water helder genoeg om mooie foto's te maken. Deze foto werd 12 meter van het vliegtuig vandaan genomen.

Trump vindt situatie in Kertsj niet leuk

WASHINGTON — Donald Trump is niet te spreken over wat er gebeurd is tussen Oekraïne en Rusland in de zee-engte bij de havenstad Kertsj op De Krim. De Russen namen daar drie Oekraïense boten in beslag omdat die volgens Moskou de territoriale wateren waren binnengedrongen.

"We vinden het in elk geval

Terreurverdachte eerder in Duitsland berecht

ROTTERDAM — Een van de twee mannen die mogelijk een terroristische aanslag wilden plegen op een Rotterdams politiebureau, is eerder in Duitsland veroordeeld tot drie jaar cel. Hij kwam eind vorig jaar vrij, bleek vandaag tijdens een niet-inhoudelijke zitting in de rechtbank in Rotterdam.

Waarvoor hij is veroordeeld, is niet duidelijk, maar het gaat volgens de officier van justitie niet om een 'terreurgerelateerde' zaak.

De mannen werden afgelopen juni aangehouden. Ze beroepen zich op hun zwijgrecht en willen ook niet vertellen hoe ze heten. Beiden waren vandaag niet aanwezig in de rechtbank. Volgens de officier van justitie gaat het om Marokkaanse mannen van 27 en 23 jaar. De oudste man noemt zich mogelijk Mouad M., de jongere Ahmed B. of Salim A. Hij heeft eerder in Duitsland vastgezeten.

Bij hun aanhouding in een Rotterdamse woning hadden ze verteld dat ze uit Libië kwamen en minderjarig waren. Ze worden verdacht van het voorbereiden van terrorisme en lidmaatschap van een terroristische organisatie. Ze zouden een aanslag hebben willen plegen op de veiligheidsdiensten in Nederland.

Een van de verdachten stuurde in een chat via Facebook – die door de Amerikaanse inlichtingendienst FBI werd onderschept – een foto mee van het politiebureau Veranda in Rotterdam-Zuid, dat dicht bij de Kuip staat. In de chat werd gedetailleerd gesproken over (de aanschaf van) wapens, explosieven en bomgordels. Ook zijn er martelaarvideo's gevonden op de telefoons van de mannen en foto's van de Erasmusbrug. Bij hun aanhouding zijn geen wapens of explosieven aangetroffen.

Het OM heeft laten weten dat het onderzoek nog in volle gang is, ook in samenwerking met de autoriteiten in Frankrijk, Duitsland en België. Het is nog niet duidelijk wanneer de zaak verdergaat, B. en M. blijven voorlopig vastzitten.

14 jaar voor aanslag op spelersbus Dortmund

Foto: AFP

Door de aanslag op de bus raakte speler Marc Bartra gewond.

DORTMUND — Voor de aanslag op de spelersbus van de Duitse voetbalclub Borussia Dortmund in april 2017 moet Sergej W. veertien jaar de gevangenis in.

De rechtbank in Dortmund achtte bewezen dat W. zich schuldig heeft gemaakt aan 28-voudige poging tot moord. Het Openbaar Ministerie had levenslang geëist.

Op weg van het hotel naar het eigen stadion in Dortmund, voor de wedstrijd tegen AS Monaco in de Champions League, ontploften vlakbij de bus explosieven. Door de aanslag raakte speler Marc Bartra gewond. W. hoopte op een vrije val van de koers van het beursaandeel BVB van de Duitse voetbalclub, wat hem veel geld zou opleveren.

Milieubureau VN vraagt meer inspanningen

PARIJS — Om de doelstellingen van de klimaatovereenkomst van Parijs te halen, zullen de landen hun inspanningen moeten verdrievoudigen. Dat zegt het Milieubureau van de VN in het negende Emissions Gap-rapport dat dinsdag verscheen.

In het klimaatakkoord staat dat de gemiddelde temperatuur op aarde tot het jaar 2100 met niet meer dan 2 graden Celsius mag stijgen. Als de landen op de huidige voet verdergaan met vooral de uitstoot van CO2, zal dat echter ongeveer 3,2 graden worden, waarschuwt het bureau.

De 2 graden geldt als uiterste grens om het leven op aarde dragelijk te houden en natuurrampen te voorkomen. Volgens veel wetenschappers wordt het leven echter al bij een opwarming van 1,5 graden ondragelijk door het smelten van de ijskappen, de stijging van de zeespiegel en extreem weer.

Als de landen de temperatuurstijging tot 1,5 graden willen beperken, moeten zij hun inspanningen vervijfvoudigen.

Na drie vrij stabiele jaren is de uitstoot van CO2 in 2017 weer gestegen, aldus de wetenschappers van het VN-Milieuprogramma Unep. Zij noemen de mondiale uitstoot van 53,5 gigaton alarmerend en vrezen dat het einde nog niet in zicht is. Oorzaak is een grotere groei van de economie en langzamere afname van het energieverbruik, vooral kolen.

Weerbaarheidstraining KIA/CEA-team

ORANJESTAD — De leden van het bijzonder ondersteuningsteam-hondenbrigade (BOT-K9) van Korrektie Instituut Aruba (KIA) en Cuerpo Especial Arubano (CEA) krijgen deze week het tweede deel van de training Fysiek-Mentale Weerbaarheid. Deze training wordt gegeven door de opleidingscoördinator van het orthopedagogisch centrum Aruba, Bianca Van Maele.

Tijdens de training, waarin theorie en praktijk elkaar afwisselen, wordt aandacht besteed aan onderwerpen als doelen stellen, ademhaling/hartslag, visualisatie, energiemanagement, observeren en gedachten- en aandachtcontrole. Van Maele ontwikkelde speciaal voor justitieteams die tijdens het werk veelvuldig met gevaar, geweld en menselijk leed te maken krijgen, een training die hen beter in staat stelt dit zware werk te doen.

Het zogenoemde afbreukrisico is door het zware werk van deze teams hoog en voortdurend aanwezig, vandaar dat er extra aandacht wordt geschonken aan de psychische en lichamelijke weerbaarheid van de mensen in deze teams. Van Maele heeft de training ontwikkeld voor Aruba en modules geschreven voor verschillende doelgroepen en werkzaamheden binnen justitie.
Hierdoor is er maatwerk ontstaan op het gebied van deze weerbaarheidstraining voor meerdere diensten binnen justitie.

S.FORD FURNISHINGS
ASK FOR OUR FINANCING PLAN

OUR AFFORDABLE, PERSONALIZED SERVICES
ARE GREAT FOR ANYONE WHO WANTS TO UPDATE
A SPACE IN THEIR HOME.

SPECIALS
15% OFF STOREWIDE
25% OFF ON "CB" MATTRESSES & ADJUSTABLE BEDS
CLEARANCE ITEMS UP TO 85% OFF
www.facebook.com/s.fordfurnishingsaruba/ Hours - Mon-Sat 9 AM To 6 PM. Schotlandstraat 38 - +297 587 0830

De Minister van Ruimtelijke Ontwikkeling, Infrastructuur en Milieu is voornemens in het openbaar aan te besteden:

Het project: "Onderhoud betonwand Aëratie Tank te RWZI Bubali Fase 1."

Volgens bestek: DOW nr. 19, d.j. 2018.

Korte omschrijving van het werk:
Plaatslijk slopen betonconstructie, graafweken, storten gewapend betonkeerwand 200 mm dik met fundering, verankering oud en nieuw beton, reparatie scheuren in bestaande betonwerk, schilderwerkzaamheden betonwerk bestaande aëratietank, speciale arbeidsvoorzieningen t.b.v. werken in RWZI inclusief alle bijkomende werkzaamheden.

Uitvoeringstermijn: 60 werkbare dagen.

Het bestek is vanaf 26 november 2018 verkrijgbaar bij DOW tegen betaling van Afl. 350,=.
De betaling te voldoen bij de kassier van de Dienst Openbare Werken (DOW).
De openbare bescheiden liggen ter inzage vanaf 26 november 2018 te DOW bij het Secretariaat van de Directie.

Inlichtingen worden verstrekt op 30 november 2018 om 10.00 vm te DOW.
De Nota van Inlichtingen wordt vastgesteld op 7 december 2018 en is vanaf die dag verkrijgbaar bij het Secretariaat.
De openbare aanbesteding vindt plaats op 14 december 2018 om 11.00 v.m. op het kantoor van de directeur Dienst Openbare Werken.
De L.O.A. L.B. 1996 nr. 58 is op deze aanbesteding van toepassing.
De directievoering is in handen van de Dienst Openbare Werken.
De gestanddoeningstermijn is 90 dagen.

De inschrijver moet bij zijn inschrijving de volgende vereisten overleggen:
1. Bereidheidsverklaring van een lokale bank tot het instellen van een bankgarantie;
2. De staat van eenheidsprijzen voor verrekening van meer- en minderwerken;
3. Bewijs van inschrijving in het register van de Kamer van Koophandel;
4. Overige vereisten opgenomen in het bestek.

Inschrijving dient te geschieden op het bij het bestek gevoegde en gewaarmerkte inschrijvingsformulier.

Verzekeringen Pensioenen Hypotheken
ASCA
ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.
Dienstverlening met een persoonlijk karakter
Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

ASSOCIATED REALTORS
TE KOOP
Twee verdiepingshuis met 3 slaapkamers en 2 badkamers te Kibaima/Sta. Cruz met ocean view, eigendomsgrond voor $299,000. Contact Mito/593-6318.

FPNC
Fundacion Pa Nos Comunidad

Fundacion Alzheimer Aruba

Kidneys 297
Be aware, stay healthy!

NEW LIFE FOR PAWS FOUNDATION

NOVEMBER 16 - 30
40% OFF
Caribbean Sale
PAINTS & STAINS
Including Kool Seal® Roof Coatings
SHERWIN-WILLIAMS.
20% OFF PAINTING SUPPLIES
Orario: Dialuna - Diasabra: 8:00 am - 5:00 pm
Diadomingo: 10:00 am - 2:00 pm
To find your local Sherwin-Williams, visit sherwin-williams.com
L.G. Smith Blvd 120 Tel: 588-2211
Boegoeroei 85D Tel: 587-7788

Johnson notary services
AUCTION
THURSDAY DECEMBER 13, 2018
On Thursday December 13, 2018, at 11 AM, at the Conference Room of the Chamber of Commerce, Aruba, will be auctioned in public. ex. 3:268 jo. 3:254 Civil Code of Aruba:

1. A residential house, locally known as
ROOI MASTER 18-B
standing on a parcel of public land, 399 m2 in size, situated at Rooi Master in Aruba, locally recorded as Third Division Section K number 20. The lease rights expire on February 26, 2041.
Starting bid: Afl. 235.000,–

2. A residential house, locally known as
SEROE BIENTO 14-D
standing on a parcel of public land, 665 m2 in size, situated at Seroe Biento in Aruba, locally recorded as First Division Section R number 1665. The lease rights expire on March 25, 2041.
Starting bid: Afl. 476.000,–

3. A residential house, locally known as
TANKI LEENDERT 139-Z
standing on a parcel offull ownership land, ca. 376 m2 in size, situated at Tanki Leendert in Aruba, locally recorded as First Division Section L number 3367, with index number D 5880.
Starting bid: Afl. 132.349,–

AUCTION NOTARY: T.R. JOHNSON
- The auction is subject to the general conditions for foreclosure auctions and special auction conditions which will be determined by civil law notary T.R. Johnson.
- The auction will take place by raising bids (in Dutch: "bij opbod") and by decreasing bids (in Dutch: "bij afmijning"), in one session.
- Seller has the right to not accept any bid, at his sole discretion.
- The auction may be stopped or postponed at any time.
- Each bidder must be able to submit a bankguarantee issued by a reputable bank in Aruba to the amount of the highest bid increased with an amount equal to the auction costs.
- A private written bid can be submitted until November 28 2018, 5 PM.

For more information:
WWW.JOHNSONNOTARY.COM

FAVI
Fundacion Arubano di Esnan Visualmente Incapacita
Primavera 233, Aruba
Tel.(297)582-5222/ 582-5051,
fax (297)582-0306
e-mail:
favi@setarnet.aw
website:
http://www.favi.org

Monumentsfund ARUBA
Stichting Monumentenfonds Aruba is voornemens in het openbaar aan te besteden het project:
Restauratie van het voormalige "Uncle Louis Store" gebouw gelegen te B. v/d Veen Zeppenfeldstraat 7 te San Nicolas.

Korte omschrijving van het werk:
Het project bestaat in hoofdzaak uit het restaureren, renoveren en verbouwen van het bestaande (Monument) pand gelegen aan de B. v.d. Veen Zeppenfeldstraat 7, ten behoeve van de huisvesting van Directie Natuur en Milieu.
Het gebouw bestaat uit twee (2) bouwlagen, waarvan de begane grond circa 201 m2 en de verdieping circa 201 m2.

Het bestek is vanaf woensdag 21 november 2018, 2:00 p.m. verkrijgbaar op het kantoor van Archiosa N.V. tegen betaling van AWG. 500,00. De betaling is alleen in cash te voldoen bij Archiosa N.V. te Seroe biento 47. Verwachte uitvoeringstermijn: 8 maanden na datum van aanvang.

De openbare aanbesteding vindt plaats op woensdag 9 januari 2019 om 11:00 uur a.m. op het kantoor van het Stichting Monumentenfonds Aruba (SMFA) gelegen te Avenida Milio Croes 26.

De inschrijver moet bij zijn inschrijving onder andere de volgende vereisten overleggen:
1. Originele Bereidheidverklaring van een lokale erkende bank of lokale erkende financiële borginstelling tot het instellen van een bankgarantie t.w.v. 10% van de inschrijfsom;
2. Alle overige vermelde vereisten genoemd in het bestek.

De aannemer wordt beoordeeld en geselecteerd conform de meest economisch voordeligste aanbieding. Beoordelingscriteria zijn als volgt:
1. Inschrijfsom;
2. Ervaring van de aannemer op restauratie projecten;
3. Bouwtijd planning;

De UAR-1986 is op deze aanbesteding van toepassing.
De gestanddoening termijn is 90 dagen.

Little Switzerland®
Defining Luxury Across the Caribbean for 60 Years
Invites you to Celebrate the Season at our Holiday Shopping Event!
Saturday, December 1st, 2018
Little Switzerland
Royal Plaza
10AM–4PM
For one day only, enjoy special discounts store-wide.*
Savor the Holiday Spirit with sparkling wine and hors d'oeuvres.
*Some brands excluded - See store for details
877.800.9998 www.littleswitzerland.com

IMF zorgen om calamiteitenvoorbereiding Cariben

WASHINGTON — Premier Evelyn Wever-Croes (MEP) is bij de conferentie 'Building Resilience to disasters and climate change' (Bouw veerkracht voor rampen en klimaatverandering) in Washington, samen met vertegenwoordigers van andere landen uit het Caribisch gebied. Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) organiseerde de conferentie om te bespreken hoe de landen elkaar kunnen helpen bij en vooral na calamiteiten.

Foto: Gabinete

Premier Evelyn Wever-Croes poseert met collega-premiers van Anguilla, Bahamas, Barbados, Dominica, Jamaica en St. Maarten, met in hun midden de directeur van het IMF, Christine Lagarde.

Want het IMF maakt zich zorgen dat de Caribische landen niet goed zijn voorbereid. Wever-Croes, die Aruba vertegenwoordigt, legt uit dat de manier van denken van de regeringen is veranderd nadat de orkaan 'Irma' vorig jaar september verwoestend was. De gedachte was vroeger dat alleen de economie en de financiën van een land stabiel zouden moeten zijn, maar nu blijkt dat een goede voorbereiding en vooral veerkracht tegen natuurrampen net zo belangrijk zijn of misschien wel belangrijker, zegt de premier.

Unified Command

De zorgen van het IMF worden aan de kant van Aruba niet gedeeld. Wever-Croes vertelt dat Aruba en de vijf andere Nederlandse eilanden in het Caribisch gebied (Bonaire, Curaçao, Saba, St. Eustatius en St. Maarten) samen de 'Dutch Caribbean Unified Command for Disaster Management' vormen. Aruba is in 2019 voorzitter van de Unified Command. Volgens de premier heeft dat te maken met de kennis en ervaring die Aruba op het gebied van calamiteiten heeft en omdat ons land beschikbaar is om andere eilanden te helpen als er nood is.

Ook het feit dat Aruba hulp heeft gevraagd om de impact van de migrantencrisis in Venezuela aan te kunnen, wordt binnen de 'Dutch Caribbean Unified Command for Disaster Management' als positief gezien. "Aruba geniet op internationaal niveau vertrouwen en wordt als betrouwbaar gezien, omdat we realistische plannen beschikbaar hebben om te helpen", besluit Wever-Croes.

IN HET KORT

Black Friday

Agenten reden afgelopen vrijdagochtend vroeg door de John G. Emanstraat en zagen ter hoogte van Activa Trading hoe een bij hen bekende landloper iets in de richting van een woning gooide. De agenten schroomden niet hem meteen hierop aan te spreken en duidelijk te maken dat ze hem die dag niet meer op straat wilden zien gezien de verwachte winkeldrukte rond Black Friday.

Klap

Een patrouille moest afgelopen vrijdagmorgen naar Seroe Grandi om tussenbeide te komen in een uit de hand gelopen ruzie. Agenten spraken met een man die verklaarde dat hij eerder die ochtend in een supermarkt in Lago Heights door een andere man in zijn gezicht werd geslagen. Hij wist de voornaam en de woonplaats van de man en dat een en ander wellicht te maken zou kunnen hebben met verstoorde relaties op de werkvloer. De agenten gingen naar het gegeven adres om de knokbaas aan te spreken.

Huis leeg

Op het politiebureau kwam op vrijdagmorgen een telefonische melding binnen van een inbraak in een woning aan de Dr. Schaepmanstraat in San Nicolas. Eenmaal ter plekke kregen agenten een vrouw te spreken die beheerder was van de woning die al een paar maanden onbewoond was. De laatste keer dat zij de staat van de woning had gecontroleerd was begin september. Afgelopen vrijdag kwam ze weer kijken en toen bleek er van alles te zijn weggenomen, waaronder een koelkast, een tv, een fornuis en een wasmachine. Dieven gingen zelfs met de watertank van een WC en verschillende koperen buizen ervandoor. De agenten namen de aangifte op.

Geslaagde werkconferentie 'Grip op Grenzen'

PG Bos aan het woord.

WILLEMSTAD — Ruim veertig experts uit Aruba, Bonaire, Curaçao en St. Maarten namen onlangs deel aan de werkconferentie 'Grip op Grenzen'. Dat meldt de woordvoerder van het Openbaar Ministerie (OM), Norman Serphos.

Het was een conferentie op initiatief van het Parket Procureur-generaal (PPG) van het OM Carib, in samenwerking met alle ketenpartners aan de grenzen. Het doel van de werkconferentie was om in gezamenlijkheid de *baseline* grensveiligheid en grensbewaking vast te stellen voor het Caribische deel van het Koninkrijk, de verbetervoorstellen te formuleren en deze te prioriteren. Diverse sprekers voerden het woord. Roger Bos, procureur-generaal (PG) van Curaçao, St. Maarten en de BES-eilanden bracht het welkomstwoord. De conferentie vond plaats bij het Hilton hotel bij Piscadera.

Baseline

Met de baseline wordt een set van minimumnormen bedoeld waaraan de grensveiligheid en grensbewaking moet voldoen. Op deze manier pogen de landen in het Koninkrijk gezamenlijk een weerstandniveau aan de grenzen te bereiken, waardoor de grip op de mensen en goederenstromen aan de grenzen wordt versterkt. In de baseline worden de processen beschreven die minimaal ingericht dienen te zijn op een weerbare grens waarbij informatie en samenwerking tussen de ketenpartners leidend is om interventies op het juiste moment en op de juiste plaats te plegen. De PG in zijn toespraak: "Het gaat om grensprocessen die in samenhang met andere landen binnen het Koninkrijk georganiseerd zijn. Dit willen we samen inrichten en organiseren om het weerstandniveau aan de grens te verhogen."

Concept

De ketenpartners kregen eerst een conceptversie, en Ron Louwerse van de kustwacht en Joep Henst van de Koninklijke Marechaussee (KMar) gaven tijdens de conferentie een korte presentatie daarvan. Volgend jaar januari zal de nieuw geformuleerde baseline grensbewaking en grensbeveiliging aangeboden worden aan de vier Justitieministers tijdens het Justitieel Vierlanden Overleg (JVO).

"U (de grensexperts, red.) heeft ook vooraf al veel input gegeven over dat concept. Met de verbeterpunten en normen die u tijdens de werksessie vandaag (woensdag, red.) samen gaat identificeren, verwerken we dat samen tot de baselines lucht en maritiem. Die zullen gepresenteerd worden op het JVO. Daarmee zeggen wij als landen in het Caribisch deel van het Koninkrijk: dit is wat wij willen afspreken, dit is ons model voor betere grensveiligheid. Het zijn minimumnormen. Situaties per land verschillen, net zoals de situatie bij u thuis verschilt. Daar biedt de baseline ruimte voor."

Het tweede deel van de opdracht van het JVO is het formuleren van verbetervoorstellen. In twee werksessies, één voor luchtgrenzen en één voor maritieme grenzen, hebben de experts zoveel mogelijk aanvullende verbetervoorstellen geformuleerd, die later in de middag leidden tot een aantal geprioriteerde verbeterpunten.

Samenwerken

De sleutel om de grenzen te versterken, is samenwerken, benadrukte Bos. "Dat is supermooi, maar met samenwerking bedoelen wij soms dat de ander jou iets levert, dat de ander werkt; de wederkerigheid bij samenwerking wordt soms vergeten. Gelukkig is dat hier niet het geval en hebben wij zowel na het JVO van juli als nu heel veel zaken samen opgepakt en is deze conferentie tot stand gekomen dankzij de inzet van velen. Daar wil ik jullie enorm voor bedanken, ik zou er graag de hele dag bij zijn maar mijn agenda laat dat niet toe." PG Bos stond in zijn toespraak tevens stil bij een cruciaal punt. "Weerbaar zijn aan de grens is cruciaal. En laten we niet vergeten dat – hoewel er geen acute terroristische dreiging in onze regio is – de gevolgen van een terroristische aanslag in meerdere opzichten, ook economisch, rampzalig zouden zijn." Met een weerbare grens wordt de verdedigingslinie tegen bijvoorbeeld wapens en drugs verlegd naar een buitenring, aldus de PG.

Deelnemers

Ketenpartners die deelnamen aan de conferentie waren onder andere het Korps Politie Aruba (KPA), het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN), het Korps Politie Curaçao (KPC), het Korps Politie St. Maarten (KPSM), Douane Curaçao, Douane Caribisch Nederland, Douane St. Maarten, Instituto Alarma y Seguridad Aruba (IASA), de Koninklijke Marechaussee (KMar), de Kustwacht Caribisch Gebied (KWCarib), het Recherche Samenwerkingsteam (RST), de ministeries van Justitie en Veiligheid Nederland en van Algemene Zaken Curaçao, de Veiligheidsdienst Curaçao (VDC), de Openbare Ministeries van Aruba, Curaçao en de BES-eilanden en het PPG op Curaçao.

Man dood gevonden in Madiki Kavel

ORANJESTAD — De politie kreeg vanochtend om 7.27 uur een melding omdat er in Madiki Kavel een man geen teken van leven meer gaf.

Er kwam een ambulance ter plaatse maar de hulp mocht niet meer baten, om 8.20 uur heeft dokter Texier de man O.A.J.T. geboren op Aruba in 1964, dood verklaard. De officier van justitie heeft het lichaam in beslag genomen aangezien de oorzaak van zijn dood nog onduidelijk is. Slachtofferhulp kwam ter plekke om de familie van de overleden man te ondersteunen. De recherche en technische dienst kwamen ook ter plekke, de doodsoorzaak wordt nog onderzocht.

'Meer draagvlak vereist'

Aruba en Curaçao stemden tegen geschillenregeling

ORANJESTAD / WILLEMSTAD — Zowel Aruba als Curaçao en St. Maarten stemden vorige week tijdens de vergadering van de Rijksministerraad tegen de vaststelling van de Rijkswet Geschillenregeling. Dat zegt de Curaçaose premier Eugene Rhuggenaath (PAR).

De Nederlandse staatssecretaris Raymond Knops (CDA) van Koninkrijksrelaties zei na afloop van de RMR dat aan de eisen van de drie landen grotendeels tegemoet was gekomen. Rhuggenaath reageert nu dat zijn land vond dat het voorstel vóór de vaststelling moest worden behandeld in het Interparlementair Koninkrijksoverleg (Ipko) en door de verschillende parlementen van het Koninkrijk, om voldoende draagvlak te creëren. Toch is hij blij met het voorstel dat nu op tafel ligt, want de staatssecretaris heeft zich daarmee aan zijn woord gehouden dat er vóór het eind van het jaar een voorstel zou zijn. "Wat nu op tafel ligt, vinden wij een vooruitgang, zeker ten aanzien van het oorspronkelijke voorstel. Maar wij waren toch van mening dat het voorstel moest worden aangehouden", aldus de Curaçaose premier. Ook Knops toonde zich tevreden met het voorstel en dat hij hierover met de premiers en gouverneurs van de betrokken landen heeft kunnen spreken.

Discussie

De geschillenregeling heeft tot verhitte discussies binnen het Koninkrijk geleid. Het huidige voorstel is volgens Curaçao het begin van een gedegen geschillenregeling, maar wel iets dat in de toekomst mogelijk aangepast zal kunnen worden. Het voorstel gaat uit van een regeling voor juridische geschillen binnen het Koninkrijk. De landen hebben afgesproken dat het voorstel vijf jaar na introductie moet worden geëvalueerd. Knops kon vorige week niet aangeven wanneer de Rijkswet zal ingaan, maar wel dat het voorstel nu in handen is van de Eerste en Tweede Kamer. De parlementen van de Caribische landen kunnen leden afvaardigen voor deze vergaderingen.

TurtugAruba
(sporen van) een zeeschildpad gezien?
Bel TURTLE HOTLINE : 592 93 93

Infrastructuur-minister

'Boete voor aannemer Watty Vos Boulevard'

ORANJESTAD — Otmar Oduber (POR), minister voor Ruimtelijke Ontwikkeling, Infrastructuur en Milieu wil de aannemer van de Watty Vos Boulevard een boete opleggen. Dit vanwege het te lang duren van de werkzaamheden aan het deel ter hoogte van Superfood waardoor een onveilige situatie ontstaan is, waarbij vooral toeristen risico lopen. Dat stelde de minister maandagmiddag in een videoverklaring aan de pers.

Opmerkelijk, want in oktober legde de minister nog uit dat de vorm van het contract onvoldoende handvatten bood om projecten tussentijds bij te sturen, omdat boetes pas aan het einde opgelegd kunnen worden, bij de oplevering van het project en niet tussentijds. Daar was de minister dan ook ontevreden over en vond dat 'de maat vol is'.

De *Amigoe* probeerde contact op te nemen met minister Oduber om te horen welke manier er was gevonden, samen met de juridisch adviseurs van DOW en adviseurs uit Nederland, om toch tussentijds een boete te kunnen opleggen, en hoeveel deze dan bedraagt. Het lukte echter niet om hier antwoord op te krijgen voor het ter perse gaan van deze editie.

Onveilig

De aannemer krijgt de boete voor het te lang laten duren van het project. "We hebben onze juridische experts het contract in laten duiken omdat de situatie bij Codemsa bijvoorbeeld onacceptabel is geworden en gevaarlijk voor weggebruikers", aldus de minister. "Een persoon die onbekend is met de weg, kan snel verongelukken, tegen barricades of andere wegversperringen rijden", stelt de minister. Hij verwijst ook naar het deel ter hoogte van Superfood, en leidend naar Amsterdam Manor, waar de werkzaamheden te lang duren en verkeersonveilige situaties ontstaan.

Hij wijst erop dat Aruba klein is, er veel auto's zijn en dat de werkzaamheden van de aannemer veel effect hebben op de drukste gebieden, namelijk Oranjestad en het hotelgebied. Daarnaast vindt Oduber dat DOW teveel getolereerd heeft van de aannemer(s) en efficiënter en strenger moet toezien op het geld dat de overheid betaalt aan dergelijke projecten, ook gezien de verkeersveiligheid. Op basis van de controles van DOW wil de regering zeker zijn dat het eindproduct goed afgeleverd wordt, zo legt hij uit

WVB

Het project Watty Vos Boulevard (WVB) bestaat uit verschillende onderdelen. Zo wordt er een nieuwe ringweg om Oranjestad aangelegd met verschillende rotondes en flyovers die de nieuwe weg aan de bestaande moeten knopen. Daarnaast wordt de weg die vanuit Oranjestad loopt naar Noord, Caya Ernesto Petronia, vernieuwd, er komen wandel- en fietspaden bij en er worden twee nieuwe rotondes aangelegd: bij het Frans Figarao stadion en het kruispunt van Noord bij de voormalige politiewacht. De Irausquin Boulevard wordt ook aangepakt, van Sun Plaza tot het Riu hotel wordt de weg verfraaid met extra vegetatie, het strandgebied wordt uitgebreid en er komen meer parkeerplaatsen. Ook hier komen komen voet- en fietspaden en speciale duurzame verlichting. Er komen drie nieuwe rotondes: kruispunt van Alhambra casino, naast Oceania Resort en bij Bubaliplas. De Sasakiweg krijgt groot onderhoud, daarnaast zijn er rotondes in aanbouw bij Superfood, krijgt die voor Eagle Bowling Palace een upgrade en wordt de Sasakiweg-afslag naar het ziekenhuis ook een rotonde. Alle werkzaamheden zouden gereed moeten zijn in augustus volgend jaar.

Sporten, omdat het gezond is om elke dag minstens een half uur in beweging te zijn. Doorzetten om je doel te bereiken. De adrenaline voelen tijdens het trainen voor een wedstrijd. Brons, zilver of zelfs goud winnen en op het podium staan. Aruba is in beweging. Wil je ook een sportieve ervaring delen met de lezers van de *Amigoe*? Mail dan naar arubaredactie@amigoe.com.

Feestje met een rouwrand

Jubileumwandeling met Kindertehuis Imeldahof

Foto: Mirte de Rozario

ORANJESTAD — Kindertehuis Imeldahof had zondag een bijzondere dag. Het bestond die dag niet alleen 65 jaar, maar organiseerde ook de vijftiende jaarlijkse 'Breakfast Walk'. Vijfhonderd deelnemers liepen mee, onder wie een groot aantal dat elk jaar meeloopt. Intussen hing de vlag halfstok en werd voor aanvang van het wandelen één minuut stilte in acht genomen, ter nagedachtenis aan een jeugdige cliënt en aan een medewerker, die beiden zeer recent zijn overleden.

Het was nog donker toen alle deelnemers en begeleidende hulpdiensten (politie, Imsan en Rode Kruis) zich op het terrein van het kindertehuis verzamelden. Bijna alle deelnemers hadden het rode event T-shirt aan. In de keuken was volop activiteit, daar werd het ontbijt (roerei) vast klaargemaakt voor als de deelnemers de wandeling achter de rug hadden.

Feestelijke traan

Iets voor zes uur bedankte de organisatie iedereen voor hun komst, vertelde vol trots dat het kindertehuis op 25 november 1954 de deuren openden en dat ze dus die dag 65 jaar bestaan. "En daar komt nog een jubileum bij, want we organiseren al vijftien jaar onze ontbijtwandeling. En we weten dat er veel deelnemers zijn die elk jaar trouw mee doen, laat van je horen." Dat leverde flink wat gejoel op en armen die de lucht in gingen.

Daarna werd de toon serieus en de organisatie vertelde dat het kindertehuis onlangs afscheid heeft moeten nemen van een jonge cliënt en van een medewerker, die zijn overleden.

Na de minuut stilte ging de groep van start en liep een route van vijf kilometer. Bij terugkomst had de organisatie het ontbijtbuffet klaarstaan en kon iedereen aanschuiven aan tafels en genieten van roerei, koffie en sap.

Extreme fietstocht

Inschrijving Duo Xtreme nog drie dagen open

ORANJESTAD — Mountainbikers die zich nog niet hebben ingeschreven voor de Duo Xtreme, een pittige fietswedstrijd van 35 of 65 kilometernaar keuze, kunnen dat nog tot en met donderdag doen. Dat maakt de organisatie bekend. De fietswedstrijd vindt zondagochtend plaats.

Bij de Duo Xtreme vormen fietsers tweetallen en strijden tegen andere duo's. Om aan deze wedstrijd mee te doen, is van tevoren trainen van belang, want er wordt een beroep gedaan op het uithoudingsvermogen van de deelnemers en het elkaar motiveren om door te gaan. Er zijn verschillende categorieën waarvoor de deelnemers zich kunnen inschrijven. Zoals de gemengde categorie waarbij de gezamenlijke leeftijd onder de 100 jaar is en de categorie mannen met een gezamenlijke leeftijd boven de 100 jaar.

De route van 35 kilometer wordt de Sportive Route genoemd, de afstand van 65 kilometer is de Xtreme Route. De wedstrijd begint bij Balashi Gardens, zondag om 06.30 uur. De fietsers krijgen daarna een parcours voor hun kiezen 'over onverharde wegen en verrassende single trails door de prachtige natuur van Aruba', zo omschrijft de organisatie. Het eindpunt is waar de rijders ook zijn gestart, bij Balashi Gardens.

Inschrijven

Deelnemers kunnen zich tot en met donderdag online inschrijven, het ophalen van het wedstrijdnummer kan vrijdag van 17.00 tot 19.00 uur. Kijk voor meer informatie, zoals de routes en het inschrijfformulier, op de Facebookpagina DuoXtreme Aruba.

Milieu

De organisatie laat tot slot weten dat er vijf waterposten zijn, twee op de Sportive Route en drie op de Xtreme Route. Daar staan *jugs* met water en met sportdrank. Er worden geen flesjes uitgedeeld, deelnemers kunnen wel hun bidons hervullen. Dit is met het oog op het milieu. De organisatie vraagt om die reden ook aan alle deelnemers om na de wedstrijd te helpen door de route schoon achter te laten.

Urataka Run & Walk

ORANJESTAD — Ibisa promoot alvast de eerste hardloopwedstrijd van 2019. Deelnemers kunnen in hun agenda zetten dat ze op zaterdag 12 januari 's middags om half zes het startsein krijgen voor de Urataka Run & Walk. De start is, zoals de naam van het evenement al aangeeft, bij Urataka Center in Sta. Cruz. Het is een afstand van 5 kilometer, om het jaar rennend goed te beginnen. Registeren voor dit evenement kan bij Ibisa of via de website uratakarun.com.

Johnson
notary services

AUCTION

THURSDAY

DECEMBER 13, 2018

On December 13, 2018, at 11 AM, at the Conference Room of the Chamber of Commerce, Aruba, will be auctioned in public,

ex. art. 502 Code of Civil Procedure:

1. A residential house, locally known as

PRIMAVERA 211-A

standing on a parcel of public land, 513 m2 in size, situated at Primavera in Aruba, as further descibed in cadastral measure document 5 M 104 / 1995.

Starting bid: Afl. 292.295,–

2. a residential house with apartments, locally known as

SAN BARBOLA 63

standing in a parcel of full ownership land, 3.122 m2 in size, situated at San Barbola in Aruba, locally recorded as First Division Section P number 2723.

Starting bid: Afl. 500.000,–

AUCTION NOTARY: T.R. Johnson, LL.M.

- The auction is subject to the general conditions for foreclosure auctions and special auction conditions which will be determined by civil law notary T.R. Johnson.
- Seller has the right to not accept any bid, at his sole discretion.
- The auction may be stopped or postponed at any time.
- Each bidder must be able to submit a bankguarantee issued by a reputable bank in Aruba to the amount of the highest bid increased with an amount equal to the auction costs.

For more information:

WWW.JOHNSONNOTARY.COM

Turtug Aruba
(sporen van) een zeeschildpad gezien?
Bel TURTLE HOTLINE :
592 93 93

AMIGOE
Meer dan alléén een krant!
The Mill
Sluit een abonnement bij Amigoe en maak kans om fantastische prijzen te winnen!
Nieuwe abonnees maken kans op o.a. een weekend-stay bij The Mill Resort tot een jaar gratis abonnement van Amigoe!
ABONNEER NU! 582-4333
Ben je al abonnee?
Breng een nieuwe abonnee mee en maak kans op een gratis dagje Wellness!
Ook overal de Amigoe lezen?
Kijk dan snel op www.amigoe.com

Clown Doctors Aruba
Cel.: 731-0289
clowndoctorsaruba@gmail.com

587-0002
STICHTING BLOEDBANK ARUBA
CADA GOTA TA CONTA

Lezing Aruba Lions Club

Voorkom diabetes met goede voorlichting

ORANJESTAD — 'Meer weten over diabetes', zo heet de lezing die de Aruba Lions Club morgenavond organiseert. Gastspreker is Dellanire Maduro, afgestudeerd arts en werkzaam als praktijkondersteuner. De lezing is in de Multifunctionele Accommodatie in Santa Cruz, van zeven tot half tien en de toegang is gratis.

De Aruba Lions Club is een serviceclub die zich op meerdere gebieden inzet. De Arubaanse tak is aangesloten bij de wereldwijde associatie Lions International. Zij richten zich op vijf goede doelen: zicht, honger, kinderkanker, milieu en diabetes. De Aruba Lions Club organiseert nu een lezing over diabetes, omdat de effecten van deze chronische ziekte in de samenleving zichtbaar zijn en 'niets doen is geen optie'.

Diabetes is een wereldwijde epidemie, die zowel mannen als vrouwen als kinderen treft. De gevolgen kunnen ernstig zijn, voor het hart, de aderen, ogen, nieren en tanden. In de meeste welvarende landen is diabetes één van de belangrijkste oorzaken van hartproblemen of amputaties. Ook op Aruba komt diabetes voor en de boodschap van de Aruba Lions Club is dat goede voorlichting kan bijdragen aan het voorkomen van diabetes. Regelmatige controle is de enige manier om diabetes te voorkomen.

Chronisch

Diabetes is een chronische ziekte, er is geen medicijn voor beschikbaar. Wie diabetes heeft, moet zich regelmatig laten controleren om verdere lichamelijke complicaties te voorkomen. Op die manier is de ziekte onder controle te houden. Eén van de problemen van diabetes is dat de kosten heel hoog zijn. De kosten van insulineinjecties kunnen oplopen tot de helft van het budget dat een familie maandelijks kan uitgeven.

Info

Gastspreker Maduro is door de Aruba Lions Club uitgenodigd. Ze is Arubaanse en studeerde in 2016 in Costa Rica af. Ze is hier werkzaam als praktijkondersteuner en zet zich vanuit die functie vooral in voor patiënten met een chronische ziekte. Bel voor meer informatie met 562-9129.

In de spotlichten

Cosecha werkt samen met modeleerlingen EPB

SAN NICOLAS — Cosecha is afgelopen weekend van start gegaan met de samenwerking met leerlingen van de modefaculteit van Stichting Educacion Profesional Basico (EPB) Oranjestad. Het filiaal van Cosecha in San Nicolas stelde zijn etalage vanaf zaterdag beschikbaar voor de leerlingen.

De EPB-leerlingen van de kunstafdeling werken met verschillende stoffen tijdens hun studietraject naar een loopbaan. Voor het vak Etalage hadden de leerlingen voorheen geen etalage tot hun beschikking om de opgedane theorie in de praktijk toe te kunnen passen. Daarom besloot Cosecha samen te werken met EPB Oranjestad zodat de leerlingen ervaring kunnen opdoen om zich verder te kunnen ontwikkelen tot etaleur. Modeontwerper Rhona Lemminga, die zowel lokaal als op internationaal gebied bekend is, begeleidt de leerlingen bij hun proces, hun ideeën, structuur en creativiteit. De eerste opdracht van de leerlingen heeft 'kerst' als thema, in het kader hiervan worden de etalages van Cosecha San Nicolas omgetoverd tot kerstetalages. Bezoekers kunnen foto's voor de etalage maken om kans te maken op een cadeaukaart van Cosecha, door gebruik te maken van de hashtags #Cosecha #EPBcreative en #Windowdisplay op Facebook.

ZEE

Een gratis vliegreis?

Nico van der Zee bespreekt in deze column regelmatig zinnige en onzinnige zaken. Reacties zijn welkom: nicovanderzee@gmail.com.

We zijn nu twee weken terug van onze lange Russische vakantie en ik kan mijn draai nog niet helemaal vinden. Misschien helpt het dat ik gisteren begonnen ben aan een korte invalbeurt op het Colegio Arubano, zoiets dwingt toch tot wat regelmaat en concentratie op andere zaken. Toch blijven mijn gedachten vaak naar Moskou teruggaan. Bij het boodschappen doen bijvoorbeeld. Ik heb de kassabon voor me liggen van onze wekelijkse boodschappen op Aruba en ik kijk met verbazing naar de prijzen. Tien florin voor een kilo prei, 5 florin voor een komkommer. Met aardappelen en sinaasappels erbij waren we op de groenteafdeling 30 florin kwijt. Voor dat bedrag liepen we in Moskou met volle boodschappentassen de winkel uit, minimaal genoeg voor twee dagen eten en drinken, waarbij we echt niet bezuinigden, het was tenslotte vakantie.

Het prijsverschil is te verklaren met de vervoerskosten waar we hier mee te maken hebben, maar dat is niet het enige. Veel Russen moeten rondkomen van zo'n 500 dollar per maand en zoiets drukt de prijzen. Voor de vergelijking met Aruba kunnen we een beroep doen op de BigMac-index. Door de prijs van deze hamburgers in verschillende landen te vergelijken kun je bepalen wat de werkelijke waarde van een munt is, wat je ervoor kunt kopen. De BigMac in Moskou is in dollars de helft van de prijs hier op Aruba. Dat betekent dat die 500 dollar daar qua koopkracht gelijk staat aan 1000 dollar hier. Voor mijn gevoel klopt deze index niet echt. Ik zit liever met 500 dollar in Moskou dan met 1000 op Aruba wat koopkracht betreft.

Grote prijsverschillen leveren mogelijkheden op. Dat zagen we een aantal jaren geleden aan de grens van Polen met Wit-Rusland. Honderden handelaren gingen dagelijks de grens over met een slof sigaretten, een volle tank benzine en nog wat handelswaar. Dat leverden ze af en keerden weer terug. Voor toeristen, voor ons dus, is dat een kleine ramp. Het betekende een dag aan de grens wachten in verband met de drukte. Maar het idee is natuurlijk goed. Zou zoiets ook mogelijk zijn? Een reisje van Nederland naar Aruba financieren door goedkope spullen mee te nemen en hier te verkopen? Neem prei en komkommers mee en reis vervolgens gratis. Helaas strandde mijn fantasietje in de doorberekening. Een kilo prei kost in Nederland ongeveer twee florin, een komkommer koop je voor een florin. Dat levert niet genoeg op met 25 kilogram ruimbagage. Als je de prei hier voor 10 florin kunt verkopen dan heb je nog maar 200 florin verdiend, lang niet genoeg voor een ticket. Voor komkommers geldt hetzelfde verhaal, die dingen wegen ongeveer 500 gram, wat weer uitkomt op een maximale marge van 200 florin. Die marge kun je nog vergroten met tax-free whisky en sigaretten, maar het wordt geen vetpot. Je kunt natuurlijk extra ruimbagage regelen, dan wordt de opbrengst groter, maar ik verwacht dan problemen op de airport. Het wordt moeilijk om aannemelijk te maken dat die 100 kilo prei en komkommers voor eigen gebruik bestemd zijn.

Wil de constructie werken, dan moet je producten meenemen die een nog grotere winstmarge opleveren. Die bestaan, maar die kunnen er ook voor zorgen dat je achter de tralies verdwijnt. Ik moet maar zorgen dat ik de volgende vakantie op een andere manier financier. Met zo'n invalbeurt op een school bijvoorbeeld.

'Sustainable Entrepreneurship'

Aruba Chamber Business Event 2018

ORANJESTAD — De Arubaanse kamer van Koophandel (KvK) organiseert aanstaande vrijdag het jaarlijkse Aruba Chamber Business Event in het Renaissance Convention Center. Thema van de bijeenkomst luidt dit jaar 'Sustainable Entrepreneurship'.

Duurzaam ondernemen betekent dat je als bedrijf alert moet zijn op ontwikkelingen die invloed hebben op je onderneming en op de markt, stelt de kamer. Een bedrijf dat niet innoveert of zich aanpast aan de markt, dreigt achter te lopen en krijgt het steeds moeilijker om te overleven en duurzaam te blijven. Voor het evenement dat van 19.30 tot 24.00 uur duurt zijn twee gastsprekers uitgenodigd. Lisette Malmberg van de De Palm Corporation en internationale spreker Angel Rich. Na de sprekers is er gelegenheid voor netwerken en entertainment.

Sprekers

Lisette Malmberg van De Palm Corporation staat bekend als ondernemer, investeerder en sociaal activiste, introduceert de kamer. Ze is aandeelhouder van De Palm Corporation en een veteraan in de toeristische industrie. Daarnaast heeft ze jarenlang een rol gespeeld in Ahata, Aruba Quality Foundation en met haar Hope Aruba stichting helpt ze drugsverslaafden rehabiliteren en weer mee te doen aan de maatschappij.

Angel Rich heeft internationale bekendheid verworven op het gebied van innovatie en duurzame ondernemingen. Zo creëerde ze onder andere een algoritme voor beleggingen en won hiermee de Goldman Sachs Portfolio Challenge. Ze is ook auteur en publiceerde recent een boek 'The history of the black dollar'. Hiernaast ontwikkelt ze producten die de kennis van financiële producten verbeteren. Zo ontwikkelde ze onder meer een online game 'Credit Stacker' waarmee mensen op een speelse manier kennis maken met budgetteren, kredietmanagement, autoleningen, subsidies, belastingen, ondernemen, studeren en carrièreplanning. De app is in vier verschillende talen verkrijgbaar in veertig verschillende landen.

Tickets voor het evenement zijn verkrijgbaar bij de KvK en bij Promotional Merchandise Aruba en kosten 100 dollar per persoon. Dresscode is 'business casual'.

Tijdens conferentie Inspecties Volksgezondheid

Legalisering medicijnen cannabis besproken

ORANJESTAD — De mogelijke legalisering van medicinale cannabis – waarover aankomende zaterdag op Aruba de eerste conferentie wordt gehouden in het Renaissance Convention Center – stond twee weken geleden op de agenda van eveneens de eerste conferentie van de Inspecties Volksgezondheid van Aruba, Curaçao, St. Maarten en Nederland over medicijnen.

Foto: IVA

Gezondheidsprofessionals van Aruba, Curaçao, St. Maarten en Nederland kwamen bijeen in het Aruba Surfside Marina om over medicijnen te praten.

De Inspecties kwamen op 15 en 16 november bijeen in het Aruba Surfside Marina, samen met vertegenwoordigers van de ministeries van Volksgezondheid van de vier landen, vertegenwoordigers van apotheken en leden van de commissie van medicijnenregistratie. De conferentie werd georganiseerd door het Arubaanse ministerie van Volksgezondheid en de Inspectie Volksgezondheid Aruba (IVA), omdat zij zien dat de landen in het Caribisch gebied veel vergelijkbare uitdagingen hebben op het gebied van medicijnen. Ze willen gezamenlijke oplossingen aandragen die voor alle landen praktisch zijn.

Cannabis

De gezondheidsprofessionals spraken over de mogelijke legalisering van medicinale cannabis op de eilanden. Ze wisselden ideeën en ervaringen uit en discussiëren over de uitdagingen die dit met zich gaat meebrengen. Ook het registratieproces van medicijnen stond op de agenda. De deelnemers bespraken hoe dit proces efficiënter kan en wat de mogelijkheden zijn om de kosten te verlagen van medicijnen die door het ziekenhuis worden geïmporteerd.

Het ministerie van Volksgezondheid en de IVA kijken terug op een geslaagde eerste conferentie. De ministers van Volksgezondheid van de vier landen krijgen de conclusies overhandigd in een document, zodat ze verder kunnen met het ontwikkelen van actiepunten.

It is with deep sorrow, but peace, that we announce the passing of:

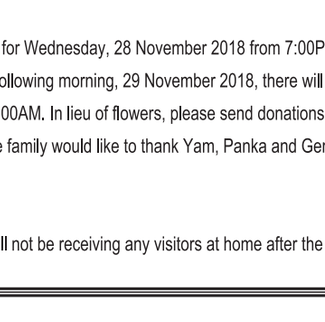

George W. B. Manning Jr.
"Jorgito" "Abuelito" "Guapo"

He died peacefully at home in Oranjestad, Aruba on November 25 2018 at the age of 87.

Sunrise: August 17, 1931 (Santiago, Chile)
Sunset: November 25, 2018 (Oranjestad, Aruba)

God grant me the Serenity to accept the things I cannot change;
The Courage to change the things I can;
And the Wisdom to know the difference.

George is survived by his wife Bernadette, children, grandchildren and great grandchild; Caitlin (Francesca Halloul), Annabel (Sonia), Yolande, Barbara (Silvia, Troy), George (Grace, Katherine), Alexandra (Vanessa, Holly, Eva, Mark) and his step-children Mario, Ashiko, Toby. He is preceded in death by daughter Tamsen, and sister Marcia.

He is remembered for his dedication to family, sense of humor, generosity, and compassionate nature. He left a lasting impression in the community and will be mourned by the many people who benefited from his support.

A wake is scheduled for Wednesday, 28 November 2018 from 7:00PM to 8:30PM at Royal Funeral Home. The following morning, 29 November 2018, there will be a funeral service from 10:15AM to 11:00AM. In lieu of flowers, please send donations to Cas Marie, Savaneta 532-A. The family would like to thank Yam, Panka and Geraldine for their care and dedication.

We will not be receiving any visitors at home after the service.

Advertorial

Payroll Pro HRM organiseert ‘Happy Hour’ voor klanten op Bonaire

ORANJESTAD — Om de klanten te bedanken voor hun steun in het afgelopen jaar, nodigde het team van Payroll Pro HRM deze onlangs uit voor een gezellige bijeenkomst op Bonaire. Genodigden deden eerst mee aan een Orientation Session waarna er een Happy Hour bij Divi Flamingo Beach Resort & Casino was.

De teams van Aruba en Curaçao reisden speciaal voor deze bijeenkomst naar Bonaire, om samen met de klanten te kunnen genieten. De leden van de teams zijn:
Astrid Marin, office manager VCC International
Brachelo Regina, consultant VCC International
Ryan Reeberg, consultant VCC International
Theo Geerman, consultant VCC International
Giovanni Wester, Support Engineer Gamma IT Solutions
Frank Baks, Director of Business Development Gamma IT Solutions
Teiry Croes, Marketing Coordinator Gamma IT Solutions

De openingsspeech van de Orientation Session werd door Ryan Reeberg gehouden. Theo Geerman sprak daarna over de nieuwe Human Resources Module van Payroll Pro HRM en Giovanni Wester vertelde meer over de nieuwe portals van Payroll Pro HRM. De nieuwe Human Resources Module van Payroll Pro HRM biedt verschillende portals. Deze portals zijn web-based applicaties die zowel aan de HR-behoeften van de werknemers als de managers voldoen. De module geeft werknemers de optie om hun eigen loonopgaves en loonstrookjes te downloaden en te printen. Managers krijgen de optie om verschillende aanvragen te weigeren of accepteren. De portals kunnen ook gebruikt worden om persoonlijke informatie te verifiëren.

“Wij hebben de Orientation Session en Happy Hour speciaal voor onze klanten op Bonaire georganiseerd zodat wij ze persoonlijk op de hoogte kunnen brengen van de laatste updates van Payroll Pro HRM. Behalve klanten leren kennen in een gezellige sfeer, kregen de consultants ook de kans om verschillende vragen te beantwoorden, vertelde Brachelo Regina, Consultant van VCC International.

“Het was erg goed om samen met de klanten rond de tafel te zitten en meer over de nieuwe ontwikkelingen van de software te vertellen. Klanten kunnen uitkijken naar de nieuwe en innovatieve features die binnenkort zullen worden geïntroduceerd”, vertelde Giovanni Wester tot slot.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100	Kibrahacha	583-4908
Brandweer	911	Maria	585-8145
Politie O’stad	102	Noord	586-4606
Politie San Nicolaas	104	Oduber	582-1780
Politie St.Cruz	105	Paradera	588-6638
Politie Noord	107	San Lucas	584-5119
Tipline Politie	11141	San Nicolaas	584-8186
Ziekenhuis	527-4000	Santa Anna	586-8181
Dierenarts	585-0400	Santa Cruz	585-8028
Elmar centraal	523-7100	Seroe Preto	584-4833
Elmar storing	523-7147	Trupiaal	583-8560
WEB Aruba	525-4600		
SETAR	582-2116	**— Mortuariums —**	
Taxi (TAS)	587-5900	Ad Patres	584-2299
Taxi (ATT&T)	582-2010	Aurora	588-6699
Taxi (PTS)	588-0035	Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Taxi (Diamond)	587-2300	Olive Tree Oranjestad	582-0000
Kankerbestrijding	582-0412		
Stichting SAMBA	582-0903	**— Stichtingen —**	
		Fundacion Anti-Droga Aruba	
—Oranjestad—		(FADA)	583-2999
Ambulance	582-1234	Fundacion Respetami	582-4433
BGD Oranjestad	527-2782	Zwanger? Fundacion	
Veterinaire Kliniek	582-1720	CIZKA	583-0331
Animal Shelter	582-1623	Fundacion Diabetico	593-0507
		Arubano	593-4928
— San Nicolaas—		Twelve Step Meeting	
Ambulance	584-5050	AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Centro Medico	523-8833	Fundacion Amor Pa	568-4739
BGD San Nicolaas	527-2782	Prohimo	564-8849
Serlimar	584-5080	NA Acceptance Group	565-7500
		Fundacion Centro	
— Botica —		Ecologico Aruba	562-8984
4 Centro Medico	584-5794	Bureau Sostenemi Misbruik	
Aloë	584-4606	en mishandeling tegen	
Central	585-1965	minderjarigen	588-1010
Dakota	588-7364	Fundacion C.V.A. voorkomen	
Del Pueblo	582-1253	en zorg voor stroke	567-7004
Eagle	587-9011		

BVN

15:25	Sesamstraat	6:45	De Wereld Draait Door
15:40	Sesamstraat 10 voor...	7:35	NOS Journaal
15:55	Het Klokhuis	8:00	Weerbericht Europa/Afrika
16:10	NOS Jeugdjournaal	8:05	Dokters van Morgen
16:15	Blokken	8:55	2Doc: Schone schijn
16:45	Thuis	9:50	Nieuwsuur
17:10	Het Sinterklaasjournaal	10:35	Weerbericht Amerika/Caribiën
17:20	EenVandaag	10:40	Opsporing Verzocht Internationaal
17:45	Dagelijkse Kost	10:45	Met het Mes op Tafel
18:00	VRT Journaal	11:10	Pauw
18:45	De Wereld Draait Door	12:00	VRT Journaal
19:35	NOS Journaal	12:30	Van Gils & Gasten
20:00	Weerbericht Europa/Afrika	13:25	Vroege Vogels
20:05	Dokters van Morgen	14:05	NOS Journaal
20:55	2Doc: Schone schijn	14:20	BinnensteBuiten
21:50	Nieuwsuur	14:45	Tijd voor MAX
22:35	Weerbericht Amerika/Caribiën	15:25	Sesamstraat
22:40	Opsporing Verzocht Internationaal	15:45	Sesamstraat 10 voor...
22:45	Met het Mes op Tafel	15:55	Het Klokhuis
23:10	Pauw	16:10	NOS Jeugdjournaal
		16:20	Blokken
woensdag 28 november		16:45	Thuis
0:00	VRT Journaal	17:10	Het Sinterklaasjournaal
0:30	Van Gils & Gasten	17:20	EenVandaag
1:15	Kijken in de ziel	17:45	Dagelijkse Kost
2:00	NOS Journaal	18:00	VRT Journaal
2:20	BinnensteBuiten	18:45	De Wereld Draait Door
2:45	Tijd voor MAX	19:35	NOS Journaal
3:25	Sesamstraat	20:00	Weerbericht Europa/Afrika
3:40	Sesamstraat 10 voor...	20:05	Droomhuis Gezocht
3:55	Het Klokhuis	20:50	Kinderziekenhuis 24/7
4:10	NOS Jeugdjournaal	21:40	Nieuwsuur
4:15	Blokken	22:30	Weerbericht Amerika/Caribiën
4:45	Thuis	22:35	Keuringsdienst van Waarde
5:10	Het Sinterklaasjournaal	23:00	Pauw
5:20	EenVandaag	23:55	Iedereen beroemd
5:45	Dagelijkse Kost		
6:00	VRT Journaal		

Aankomsttijden

Cruiseschepen

Woensdag, 28 nov ‘18

Zuiderdam
13.00 – 23.00
Monarch
08.00 – 15.30
Freewinds
06.00 – ****

Donderdag, 29 nov ‘18

Geen cruiseschepen in poort

Vrijdag, 30 nov ‘18

MS Riviera
10.00 – 23.00
Crown Princess
08.00 – 19.00

Zaterdag, 01 dec ‘18

Celebrity Reflection
15.00 – ****
Star Flyer
10.00 – 20.00

Dienstdoende huisartsen
Dinsdag 27 november 2018

Huisarts nachtdienst - Oranjestad
Huisartsenpost
Hospitaal 527-4580
Dr. M. Pieterse

Huisarts nachtdienst - San Nicolaas
Centro Medico
San Nicolaas
Dr. Wever

Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst San Nicolaas
Botica 4 Centro Medico
584-5794

Apotheek nachtdienst Oranjestad
Botica Oduber
582-1780

Het weer

WOENSDAG
28 NOVEMBER 2018

Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het Oost tussen 24 en 35 km/u.

Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
30°	33°	24 km/u	25%

Zonsopgang	Zonsondergang	UV index
06:44	18:12	10 v/d 10

WOENSDAGAVOND

Bewolkt met wind vanuit het Oostnoordoost tussen 18 en 32 km/u.

Min Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
26°	29°	18 km/u	25%

Maansopgang	Maansondergang
23:50	12:42

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Tel: (297) 582-4333
Fax: (297) 582-2368

Bilderdijkstraat 16
Postbus 323,
Oranjestad, Aruba

Directie:
Michael Voges
mvoges@amigoe.com
Grecia Willems
gwillems@amigoe.com

Redactie:
Melissa Stamper (eind redacteur)
Mirte de Rozario
Nadine Salas
Ariën Rasmijn
arubaredactie@amigoe.com

Verkoop Algemeen:
Calisa Roosberg
croosberg@amigoe.com
Stephanie Bislip
sbislip@amigoe.com

AOS Magazine, Social Media & Marketing Coordinator
Tiziana La Torre
tlatorre@amigoe.com

Administratie Algemeen:
Rushilene Lejuez
rlejuez@amigoe.com (advertentie)

Administratie:
Zulaika Kelly
zkelly@amigoe.com
(abonnement)

Zulma Kock
avisoaruba@amigoe.com
(layout)

Distributie:
Zulma Kock
abonnementaruba@amigoe.com

Printer:
Caribbean Speed Printers NV Aruba

Klachten over bezorging?
Mail naar:
klachtenaruba@amigoe.com

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag
8:00 am – 4:30 pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank
#20651903
Banco di Caribe # 81027801
RBC #100031723
Aruba Bank # 6000400190

Prestigieuze erkenning wetenschappelijk blad 'Coral Reefs'

Onderscheiding voor publicatie onderzoek riffen Curaçao en Bonaire

WILLEMSTAD — Het wetenschappelijk tijdschrift Coral Reefs heeft Nederlandse koraalonderzoekers voor hun onderzoek onderscheiden met de 'Best Paper Award 2017'. De wetenschappers kregen de prestigieuze prijs voor hun onderzoek en de publicatie over de wereldwijd langstlopende monitoring van de koraalriffen van Curaçao en Bonaire. De publicatie is een coproductie van koraalonderzoekers van Wageningen Marine Research en het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ).

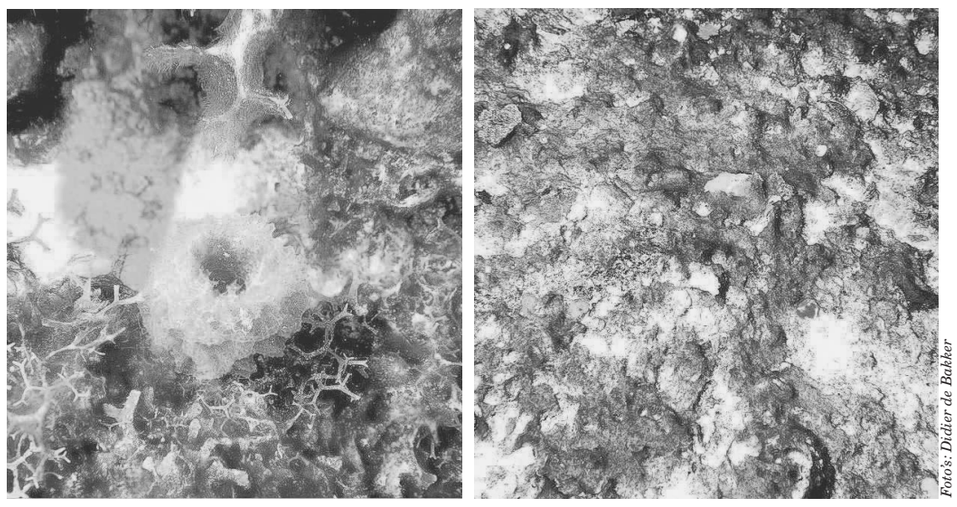

Foto's: Didier de Bakker

De fotos van cyanobacteriën die de koraalriffen bij Curaçao bedekken, werden vorig jaar door onderzoeker De Bakker gemaakt tijdens zijn veldwerkstudie .

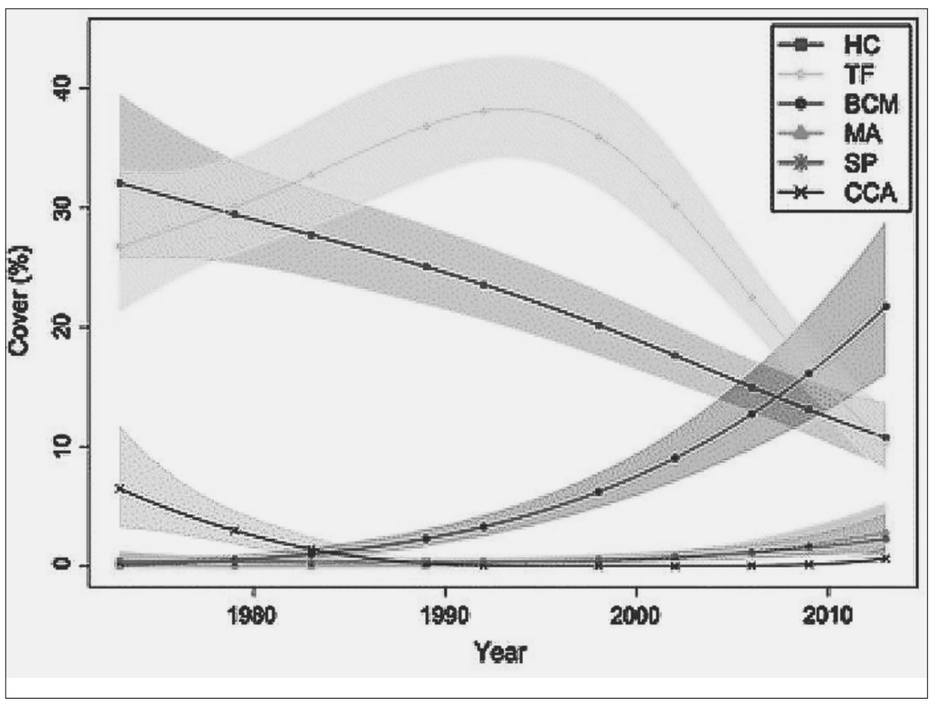

Foto: Wageningen Marine Research, NIOZ

De blauwe lijn toont de koraalbedekking in de afgelopen 40 jaar. Dit percentage nam af met 70 procent tot een aanwezigheid van 10 procent. De rode lijn toont de opkomst van de bodembedekkende cyanobacteriën.

Coral Reefs is een toonaangevend wetenschappelijk publicatieblad over onderzoek gerelateerd aan koraal. Dit jaar koos de jury de 'Best Paper Award 2017' uit een shortlist van 24 genomineerde publicaties. Koraalonderzoeker Didier de Bakker (Wageningen Marine Research, NIOZ): "Deze prijs is een enorme waardering voor ons jarenlange werk en een belangrijke erkenning van de wetenschappelijke waarde van deze tijdserie."

Riffen Curaçao en Bonaire

De Bakker schreef samen met zijn collega's van het NIOZ en Wageningen Marine Research aan de publicatie: '40 Years of benthic community change on the Caribbean reefs of Curaçao and Bonaire: the rise of slimy cyanobacterial mats'. In het artikel over veranderende koraalriffen rondom Curaçao en Bonaire worden de verschuivingen in de bedekking van koralen ten gunste van andere bodemorganismen beschreven, aan de hand van de langstlopende tijdserie van koraalriffen ter wereld.

Het juryrapport van Coral Reefs over deze winnende publicatie luidt als volgt: "De publicatie van De Bakker en andere onderzoekers brengt perfect en op zeer gedetailleerde wijze de veranderende omstandigheden in het Caribisch gebied in kaart. De belangrijke verschuivingen zijn mooi omschreven en geïllustreerd met cijfers en data. De publicatie is bijzonder goed geschreven. Ik ben een grote fan van de De Bakker-publicatie, waarvan ik denk dat deze onmiddellijk een klassieke status heeft verworven en als norm zal dienen voor onderzoek van Caribische riffen."

Ruim 40 jaar onderzoek

Dat op Curaçao en Bonaire op wereldniveau de langstlopende monitoring-studie plaatsvond, zal menig *Amigoe*-lezer bekend in de oren klinken. Deze krant heeft in het verleden uitvoerig geschreven over het onderzoek van emeritus professor. dr. Rolf Bak (verbonden aan de Universiteit van Amsterdam, UvA) dat in 1973 van start ging. Bak was tevens NIOZ-onderzoeker en zette zijn monitoring-systeem op in samenwerking met Carmabi (waar hij in het verleden ook de functie van wetenschappelijk directeur bekleedde, red.) vanwege zijn interesse in de dynamiek en samenstelling van koraalgemeenschappen.
In de veertig jaar die daarop volgde, werden koraalriffen op zes verschillende plekken langs de kust – middels vaste kwadranten – jaarlijks op beeld vastgelegd en nauwlettend bestudeerd: een onderzoek dat op een diepte tussen de 10 en 40 meter werd uitgevoerd door onderzoekers van het NIOZ, Carmabi en Wageningen Marine Research, die er sinds 2010 bij betrokken raakte.

Koraalbedekking met 70 procent afgenomen

De monitoring bracht de achteruitgang van de koraalriffen in kaart. "In de afgelopen veertig jaar is de levende koraalbedekking op Curaçao en Bonaire met 70 procent afgenomen, naar een gemiddelde bedekking van minder dan 10 procent. Aan het begin van de tijdserie werd vrijgekomen substraat – dat beschikbaar komt door het sterven van koraal – ingenomen door opportunistische en snelgroeiende algen die het koraalrif rond de jaren negentig leken te gaan domineren; de veelbeschreven 'coral-macroalgal phase shift'", aldus de uiteenzetting van NIOZ en Wageningen Marine Research.

Blauwalgen: nieuw probleem

Uit de tijdserie blijkt verder dat in de recente jaren er nog een belangrijke nieuwe speler is bijgekomen, namelijk de bodembedekkende cyanobacteriën (blauwalgen). "Er is nog maar weinig bekend over deze rode bacteriële matten, maar daar waar aanwezig, bedekken ze de bodem, verstikken ze ander leven en voorkomen ze de vestiging van jonge koraallarven en andere organismen. Het lijkt erop dat blauwalgen profiteren van de stijgende watertemperatuur en de algemene achteruitgang van de kustwaterkwaliteit. De auteurs van dit artikel opperen dat dit weleens een nieuwe fase kan inluiden van de degradatie van koraalriffen, wat het herstel van dit fragiele en ernstig bedreigde ecosysteem alleen maar verder zal bemoeilijken", aldus NIOZ en Wageningen Marine Research.

Signaalfunctie

De onderzoekers van Wageningen Marine Research en NIOZ zagen de blauwalgen de afgelopen tien jaar steeds vaker. De publicaties die voortkwamen uit de jaarlijkse monitoring-studie hebben een belangrijke signaalfunctie gehad, waardoor koraalwetenschappers zich meer zijn gaan focussen op deze blauwalgen, met als gevolg dat daar ook steeds meer publicaties over verschijnen. "Meer kennis over blauwalgen zal ons helpen om koraalriffen beter te beschermen", aldus koraalonderzoeker Erik Meesters van Wageningen Marine Research.

De Bakker, sinds 2014 verbonden aan zowel het NIOZ als aan Wageningen Marine Research, keek naar de verschuivingen in de koraalrifgemeenschap als geheel, inclusief koralen, kalkalgen, macroalgen en sponzen. "Bij koraalonderzoek gaat doorgaans veel aandacht naar de verschuiving van koraal naar macroalgen; de cyanobacteriën werden hierin tot nu toe bijna nooit meegenomen en vaak onterecht geschaard onder de categorie algen. Ze blijken een behoorlijke impact te hebben op de gezondheid van de koraalriffen, dus het is belangrijk dat cyanobacteriën een vast onderdeel worden binnen het koraalrifonderzoek." Hij zoekt nu antwoorden op nieuwe onderzoeksvragen over blauwalgen. "Is dit een tijdelijke of continue staat in de degradatie van koraalrif? Is er sprake van seizoensgebondenheid? En zijn de oorzaken, zoals we denken, eutrofiëring in combinatie met opwarming zoals we ook zien in zoetwatermeren?" De overige onderzoekers die behalve De Bakker bij de publicatie/het onderzoek betrokken waren, zijn: Fleur van Duyl, Rolf Bak, Maggy M. Nugues, Gerard Nieuwland en Erik Meesters.

'Tijdbom'

Zoals uitvoerig belicht bezocht het onderzoeksschip 'RV Pelagia' begin dit jaar, in het kader van een zeven maanden durende Nico-expeditie (Netherlands Initiative Changing Oceans), ook Curaçao. Aan boord reisden, behalve onderzoekers, in de derde etappe van de expeditie ook NTR-journalisten mee die in het kader van het programma *NTR Focus Wetenschap*, de uitzending: 'De tijdbom onder ons koraal' vervaardigden. De documentaire, waarin ook lokalen geïnterviewd worden, is meermaals uitgezonden en kan nog online bekeken worden via Uitzending Gemist.

Nieuwe zoektermen om bijvangst privédocumenten Wiels te beperken

WILLEMSTAD — Om te voorkomen dat privédocumenten van Werner Wiels bij het Land (overheid) en Refineria di Kòrsou (RdK) terechtkomen, heeft de rechter vorige maand gevonnist dat de ICT-deskundige moet onderzoeken bij welke zoektermen de bijvangst zo veel mogelijk wordt beperkt.

De oud-voorzitter van het Multidisciplinaire Projectteam (MDPT) moet de documenten, die betrekking hebben op de onderhandelingen voor een strategische partner voor de modernisering van de raffinaderij en de bouw van een LNG-opslagterminal op Bullenbaai, afgeven aan de RdK en het Land. De (digitale) documenten zijn op 16 maart op verzoek van de RdK in beslag genomen. De partijen moesten in overleg, en anders door deurwaarder Robertico Ramazan, een selectie maken van de gegevens die onder het beslag vallen.
Volgens Wiels' advocaat Eric Kleist van FCW Legal bleek dat aan de hand van de gekozen zoektermen ook privédocumenten onder de resultaten vallen, de onbedoelde bijvangst, treffers die weliswaar aan de ingevoerde zoektermen voldoen, maar die geen betrekking hebben op het project of het MDPT. Het feit dat de top 3 van de zoektermen wordt gevormd door de zoektermen "DD", "Du" en "Lu" (die staan voor 'Due Diligence' en bestanddelen van achternamen van personen) duidt volgens de rechter erop dat deze termen veel meer treffers hebben opgeleverd dan relevant is voor deze zaak.
Wiels heeft daarop gereageerd dat dit niet kan. De rechter heeft vervolgens in zijn vonnis de deskundige verzocht om te onderzoeken hoe die bijvangst tot een minimum beperkt kan worden. De bijvangst moet door een nadere filtering (geautomatiseerd of handmatig) uit de initiële treffers wordt gehaald. Het is niet de bedoeling dat dit wordt overgelaten aan de onderzoekers van de RdK en het Land.
Kleist: "Wij zijn van mening dat de bijvangst tot nul beperkt moet worden. Daar is de tegenpartij het niet mee eens. Zij vinden dat er in een beslagprocedure sowieso een privédocument als bijvangst tot de zoekresultaten kan behoren."
Volgens Kleist is het onderzoek van de ICT-deskundige nog gaande. Dat betekent dat de in beslag genomen documenten nog niet zijn overgedragen aan de RdK en het Land. Het is volgens de raadsman niet bekend wanneer hier meer duidelijkheid over komt.
Voor de RdK en het Land is het van groot belang, zowel met het oog op de toekomst van de raffinaderij en de olieterminal als met het oog op de afhandeling van zaken met Guangdong Zhenrong Energy (GZE), dat zij beschikken over een juist en volledig beeld van de werkzaamheden van het MDPT en de gang van zaken ten aanzien van GZE en andere geïnteresseerde partijen.
Of en in hoeverre Wiels daadwerkelijk beschikt over relevante MDPT-gegevens die nog niet ter beschikking van de RdK en het Land staan, kan pas worden vastgesteld na selectie en afgifte van de documenten.

CPA: Op uitnodiging VVRP bezoek aan stadion gebracht

WILLEMSTAD — Een vertegenwoordiging van de Curaçao Ports Authority (CPA) heeft tijdens een bezoek aan Nederland voor een 'kennisconferentie', ook op uitnodiging van het VVRP-ministerie in het kader van de ontwikkelingen van het Rifgebied een bezoek gebracht aan het Stadion Feyenoord in Rotterdam. Aldus de bevestiging van CPA-woordvoerder Sau Bridgewater die de toelichting geeft dat in algemene zin werd gekeken hoe een reorganisatieproces van een stadion gestalte krijgt. "Dat het hier om een voetbalstadion ging was niet het speerpunt, men wilde graag kennis opdoen van modernisering van een stadion in algemene zin", aldus de uitleg van Bridgewater.

Bij het bezoek aan het stadion door een vertegenwoordiging van MEO, VVRP en CPA, werden onder meer door Fundashon Rif vraagtekens geplaatst, nadat de krant È*xtra* foto's van het bezoek had gepubliceerd. Minister van Economische Ontwikkeling Steven Martina (MEO, MAN) verklaarde hierop tegenover de *Amigoe*: "Het bezoek werd afgelegd in het kader van een symposium waarbij eventuele kennisoverdracht besproken is. Het stadionbezoek had bij mijn weten geen specifieke achterliggende agenda ten aanzien van de ontwikkelingen van Rif."

CPA is door de Raad van Ministers belast met de uitwerking van een masterplan voor het Rifgebied en Zita Jesus-Leito, minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (PAR) is aangewezen als trekker van de aanleg van infrastructuur. CPA valt onder MEO.

CPA geeft aan dat, omdat de uitnodiging van een vertegenwoordiging van het ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning (VVRP) kwam (met het oog op de voorgenomen ontwikkelingen van het Rifgebied), die zich op dat moment ook in Nederland bevond, de MEO-minister daar mogelijk niet van op de hoogte was.
Bridgewater: "CPA is vorige week naar Nederland geweest voor een kennisconferentie, in het kader van kennisuitwisseling en het identificeren van kansen om kennis te delen en samenwerkingsmogelijkheden te exploreren, en zodoende ook waardevolle contacten te leggen. Eenmaal in Nederland heeft de directie van de gelegenheid gebruikgemaakt om een aantal instanties te bezoeken (waaronder dus ook het stadion, red.) om de mogelijkheden te onderzoeken voor de ontwikkeling van onze haven." Minister Martina vanochtend: "Men hoeft er denk ik niet meer achter te zoeken dan dat het om een 'site-visit' ging, waarvan er nog vele in algemene zin zullen volgen."
De voorzitter van Fundashon Rif, Marusca Manuel, plaatste vorige week vraagtekens. Manuel merkt aan de hand daarvan op: "De mensen op de foto's zijn dezelfde mensen die zich nu bezighouden met de ontwikkeling van het Rifgebied. Waarom moet men een bezoek aan een voetbalstadion in Nederland brengen? Dit aangezien men in Rif een honkbalstadion heeft? Is het dan niet beter om bijvoorbeeld een kijkje te nemen in Amerika voor meer informatie over hoe een succesvol honkbalstadion in elkaar zit? Ik heb verder begrepen dat zo'n delegatie dagelijks 200 euro aan daggeldvergoeding ontvangt, dus wat doen al die mensen daar? Het mag wat kosten!"

Curaçao in Braziliaanse modehuiscampagne

Foto: Joao Vegas

WILLEMSTAD — Riachuelo, een van de grootste modehuizen van Brazilië, heeft Curaçao als achtergrond gebruikt voor zijn nieuwste campagne. De campagne is onlangs in heel Brazilië uitgerold. Dat meldt het Curaçaose toeristenbureau CTB.

Een team bestaande uit veertig personen, waaronder twaalf modellen, is in september naar het eiland gekomen voor de fotoshoot. De foto's en video's tonen de diversiteit van Curaçao. Er zijn opnames gemaakt bij onder andere Santa Barbara Resort, Blue Bay, Kura Hulanda Otrobanda, Mundo Bizarro en Klein Curaçao.
De nieuwe 'resort collection' richt zich op jonge vrouwen. Riachuelo heeft 300 winkels in het Zuid-Amerikaanse land. Volgens het CTB zal de impact van de nieuwe campagne groot zijn voor Curaçao. Ongeveer 22 miljoen mensen zijn geabonneerd op de nieuwsbrief van het modemerk. Per maand bezoeken zo'n 8 miljoen mensen de website van Riachuelo. Ook de sociale media van het modehuis heeft veel volgers. Bezoekers van de website kunnen op een aparte pagina informatie over Curaçao vinden. Ook worden de beelden die op het eiland zijn geschoten in de winkels vertoond.

Onder de 50.000 werknemers van Riachuelo zal een reis naar Curaçao worden verloot.

Rapport Raad voor de Rechtshandhaving

Lovende woorden voor inzet agenten, kanttekeningen bij functioneren KPCN

KRALENDIJK — In een gisteren gepubliceerd rapport heeft de Raad voor de Rechtshandhaving het functioneren van de afdeling Basispolitiezorg bij het Korps Politie Caribisch Nederland (KPCN) nauwgezet doorgelicht en in kaart gebracht. Het algemene beeld dat uit het onderzoek naar voren komt is positief, hoewel de raad wel een aantal kanttekeningen plaatst en knelpunten benoemt.

De afdeling Basiszorg is dat deel van het politiekorps waarmee het publiek te maken krijgt en dat zorgt voor het 'blauw op straat'. De onderzoekers constateerden dat de afdeling met 75 medewerkers weliswaar voldoende op sterkte is maar wijzen er ook op dat er reeds volgend jaar een ernstig tekort dreigt wanneer drie agenten overstappen naar de afdeling Opsporing en zeven dienders langere tijd niet inzetbaar zullen zijn omdat zij een opleiding volgen. Ook ~~ontbreekt het op Bonaire aan~~ twee wijkagenten ('bario-regisseurs') en moeten enkele politieploegen het stellen zonder een vaste senior medewerker. De raad uit verder zijn twijfels over de vaardigheden van enkele senior medewerkers die tekort zouden schieten voor wat betreft leidinggevende capaciteiten en daardoor niet in staat zijn om de veelal jonge en onervaren agenten adequaat te begeleiden.

Uitbreiding

De Raad voor de Rechtshandhaving suggereert de leiding van KPCN om uitbreiding te overwegen van het aantal politieploegen. De onderzoekers rekenen uit dat elke ploeg bestaat uit zeven medewerkers waarvan de wachtcommandant en wijkagent niet deelnemen aan patrouilles. Hierna blijven er vijf dienders over die de straat op kunnen. De raad merkt op dat hierdoor dus maximaal twee duo's beschikbaar zijn voor het blauw op de straat. Dat zouden er drie moeten zijn.

Ook schort het aan de aansturing van KPCN-medewerkers op St. Eustatius en Saba. Dienders hier kampen vanwege de kleinschaligheid met een bijzonder diverse werkdruk waarbij er klachten bestaan over het gebrek aan waardering en aandacht vanuit het hoofdbureau op Bonaire. De raad vraagt de korpsleiding meer aandacht te besteden aan medewerkers op beide eilanden en stelt een roulatiesysteem voor dat agenten in staat stelt op elk van de drie eilanden van Caribisch Nederland te werken hetgeen kan bijdragen aan een verhoging van het wederzijds begrip.

Minder verdienen

Ten slotte is de raad er enigszins verbaasd over dat KPCN-medewerkers minder verdienen dan mensen met een vergelijkbare functie in de politiekorpsen van Aruba, Curaçao en St. Maarten. Ook zijn de doorgroeimogelijkheden beperkt. De korpsbeheerder is gevraagd hiernaar te kijken. De raad is blij dat de KPCN-leiding met het ministerie van Justitie en Veiligheid in gesprek is over een herindeling van het politieapparaat en daarmee gevolg geeft aan een reeds in 2016 gemaakte aanbeveling. De implementatie van deze reorganisatie moet reeds volgend jaar zijn beslag krijgen. Ook uit de raad in zijn rapport lovende woorden aan het adres van de politiemedewerkers die zich volgens de onderzoekers 'met hart en ziel' overgeven aan hun werk en zich inzetten voor de samenleving.

Politieauto in brand gestoken

PHILIPSBURG — De politie op St. Maarten is op zoek naar de personen die gisterochtend vroeg een politieauto in brand hebben gestoken bij een garage in Cole Bay. De auto was bij de garage in verband met reparaties en werd niet gebruikt door de politie ten tijde van de brandstichting.

Het voertuig was één van de achttien voertuigen die door de Nederlandse politie na orkaan Irma naar het eiland waren gestuurd om het politiekorps van St. Maarten (KPSM) bij te staan bij de bestrijding van de misdaad. Verschillende van deze voertuigen zijn niet meer operationeel vanwege schade. De recherche is belast met het onderzoek naar de vermeende brandstichting.

Het KPSM had gevraagd om extra politievoertuigen, omdat een groot aantal van de politieauto's vorig jaar zwaar werd beschadigd tijdens het passeren van orkaan Irma. De hulp was onderdeel van een onderling Koninkrijksprotocol om elkaar hulp te verlenen, gesloten tussen de politiediensten van Aruba, Curaçao, St. Maarten, Nederland en de BES-eilanden. De auto's moesten de zichtbaarheid van de politie 's nachts op straat verhogen en de avondklok handhaven na orkaan Irma.

Wederopbouwprogramma Saba loopt ten einde

THE BOTTOM — Het Recovery Funds Houses-programma van het Openbaar Lichaam Saba, gefinancierd door de Nederlandse overheid, is bijna voorbij. Binnen het programma kregen honderd personen, vier kerken en vier hotels hulp bij het repareren van schade aan hun eigendommen na de orkanen van vorig jaar.

Foto: Suzanne Koelega

Een woning voor en na de renovatie.

Het eilandsbestuur van Saba bevestigt dat de registratie voor hulp binnen het programma is afgesloten en dat verzoeken niet langer worden geaccepteerd. De laatste aanvragen die zijn ingediend, worden momenteel afgehandeld, terwijl een paar contracten voor de reparatie van woningen nog steeds in uitvoer zijn. In totaal werd 3,7 miljoen euro toegewezen voor de reparatie van privéwoningen, hotels, kerken, overheidsgebouwen en -faciliteiten en speelplaatsen.

Bijna 110 ontvangers maakten gebruik van de beschikbare financiering voor het repareren van schade veroorzaakt door de orkanen Irma en Maria, van wie 45 personen uitsluitend hulp kregen in de vorm van bouwmaterialen.

Er werden contracten getekend met nog eens 45 personen om hun huizen te laten repareren, op basis van een schadebeoordeling en een schatting van het Planbureau. Van de laatste 45 personen kregen er dertien ook hulp met het repareren van de schade aan hun huis, inclusief nieuwe deuren, ramen en keukenkasten.

Vergoedingen werden betaald aan acht personen die het advies kregen om hun huis te repareren en later om terugbetaling te verzoeken. Acht overheidsgebouwen werden hersteld, evenals vier kerken en vier hotels. Alle wederopbouwfinanciering voor de scholen werd gedekt door een afzonderlijk herstelfonds.

Bulkbestellingen

Het eilandsbestuur plaatste meerdere bulkbestellingen voor bouwmaterialen in het buitenland om de nodige renovaties uit te voeren en om mensen te helpen met materialen, waaronder bijvoorbeeld schroeven, hout, deuren en verf. De eerste massa-orders werden direct na orkaan Irma geplaatst, maar vóór orkaan Maria. Het bestuur gebruikte zijn eigen reservefondsen voor deze eerste bestelling, omdat snelle actie nodig was om de bevolking zo snel mogelijk te helpen.

Er was enige vertraging in de aankomst van de bulkbestellingen vanwege de meerdere orkanen die de Caribische eilanden en Florida vorig jaar verwoestten, waardoor een tekort aan bouwmateriaal ontstond.

Het Openbaar Lichaam betaalde de huur voor personen die ontheemd waren vanwege ernstige orkaanschade, totdat hun huizen weer bewoonbaar waren. Het eilandsbestuur betaalde ook voor het slopen van vier woningen die in een zeer slechte staat verkeerden en een gevaar vormden.

De 3,7 miljoen euro maakte deel uit van het totaalbedrag van 23,7 miljoen euro dat de Nederlandse overheid beschikbaar stelde voor het herstel van Saba na de orkanen van vorig jaar. Bovendien stelde staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Raymond Knops nog eens 2 miljoen euro beschikbaar voor andere wederopbouwdoeleinden.

Ten einde

Het programma Recovery Funds Houses startte direct na Irma en loopt ten einde nu de registratie is gesloten en de laatste toewijzingen voor financiering zijn gedaan. De afronding is gepland voor het eerste kwartaal van volgend jaar, wanneer de laatste woningen worden gerepareerd.

Het principe van het beter en orkaanbestendig opbouwen werd toegepast in alle orkaangerelateerde projecten. In sommige gevallen werd een deel van het dak met beton herbouwd, om een veilige plek in het huis te creëren. Ook werden in alle gevallen de dak- en huisconstructies geïnspecteerd en versterkt waar nodig. "Het is belangrijk om orkaanbestendig te herbouwen, ook al betekent dit dat de bouwperiode langer duurt", zei gedeputeerde Bruce Zagers, die verantwoordelijk is voor Planning en Openbare Werken. Het repareren van woonhuizen kreeg voorrang boven overheidsgebouwen.

Het tempo van de bouw werd beïnvloed door de beperkte beschikbaarheid van aannemers, die overspoeld werden met werk na de orkanen. "De prioriteit was om zoveel mogelijk huizen orkaanbestendig te maken voor de piek van het seizoen 2018", zei Zagers.

In de meest ernstige gevallen van orkaanschade kregen mensen hulp ter vervanging van meubels en apparaten, die apart werden gefinancierd via het ministerie van Sociale Zaken en Arbeid. Het Openbaar Lichaam bedankte de Nederlandse overheid voor het beschikbaar stellen van fondsen om zoveel mogelijk huizen te repareren en te versterken. Saba's Planbureau en financiële afdeling hebben een grote rol gespeeld in het programma.

Grootse viering Feest van Christus Koning

WILLEMSTAD — Op een overvol Brionplein werd zondag het feest van Christus Koning gevierd. Dit feest is een van de hoogtepunten van de katholieke kerk en vormt de afsluiting van het liturgisch jaar. Voor de viering worden meerdere dagen uitgetrokken. De feestelijkheden vingen vrijdagochtend aan met een gebedsdienst van veertig uur in de kerk van Janwe. Gistermiddag was er een processie door de straten van Otrobanda die eindigde bij het Brionplein, waar een grootse Heilige Mis werd gehouden onder leiding van bisschop Luis Secco. Op de fotocombinatie de processie, het publiek op het Brionplein en bisschop Secco op weg naar de kiosk waar de kerkdienst werd gehouden.

Foto: Anthony Haile

WEB zet 55e verjaardag luister bij

KRALENDIJK — Het Water- en Elektriciteitsbedrijf Bonaire (WEB) viert vandaag zijn 55-jarig bestaan met een serie evenementen voor klanten, medewerkers en jongeren. Het nutsbedrijf vindt zijn oorsprong in de Dienst Water Distributie (DWD) en de Overzeese Gas- en Elektriciteitsmaatschappij (Ogem) die in 1978 zijn samengebracht.

Vijf jaar geleden kreeg het WEB bovendien de taak om afvalwater in te zamelen en te zuiveren. Het bedrijf telt ruim 120 werknemers en levert zijn diensten aan ongeveer 17.000 huishoudens, bedrijven en instellingen op Bonaire.

Als overheids-nv wil het bedrijf bovendien een krachtige impuls geven aan de sociaaleconomische ontwikkeling van het eiland door garant te staan voor een betrouwbare en duurzame voorziening van water en elektriciteit. De omvang van die uitdaging is de laatste jaren aanzienlijk toegenomen vanwege de explosieve bevolkingsgroei. In amper vijftien jaar tijd is de bevolking van Bonaire verdubbeld. Door de stijging van de welvaart is de vraag naar elektriciteit nog verder gestegen. Het WEB heeft ter gelegenheid van zijn elfde lustrum een wedstrijd georganiseerd waarbij leerlingen van basisscholen worden uitgenodigd een korte film te produceren met water- en energiebesparende tips en trucs. In een poging de bedrijfsvoering beter te kaderen, wil de directie van het WEB zich de komende tijd toeleggen op het versterken van de samenwerking met maatschappelijke partners om zodoende gemeenschappelijke doelen te bereiken. Het bedrijf merkt daarbij op dat het een significante bijdrage levert aan de volksgezondheid van Bonaire en de kwaliteit van het bestaan op het eiland. Eerder dit jaar kwam het WEB in het nieuws vanwege de sterke verhoging van met name de elektriciteitstarieven nadat het bedrijf te maken kreeg met fors gestegen inkoopprijzen. Pogingen van het WEB en het Openbaar Lichaam Bonaire om vanuit Den Haag subsidie te krijgen, resulteerden in de toekenning van bijna 2,4 miljoen dollar door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Met dit bedrag kon het tarievenstelsel worden herzien om financieel minder daadkrachtige kleinverbruikers grotendeels te vrijwaren van abrupte prijsverhogingen.

Verzoek tot vervolging Saudische kroonprins

Foto: AFP

Bij het hoofdkantoor van de journalistenvakbond in Tunesië hangt een grote banner uit protest tegen de komst van de prins.

BUENOS AIRES — Human Rights Watch heeft Argentinië gevraagd de Saudische kroonprins Mohammed bin Salman te vervolgen voor het schenden van mensenrechten.

De aanklacht is ingediend bij de federale rechter Ariel Lijo en behelst niet alleen de verantwoordelijkheid voor de moord vorige maand op de Saudische journalist Jamal Khashoggi maar ook voor oorlogsmisdaden begaan sinds 2015 in de strijd met buurland Jemen. Lijo heeft nog niet laten weten of hij het verzoek in behandeling neemt.
De kroonprins verblijft momenteel in Tunesië en reist later deze week naar Argentinië om zijn vader koning Salman te vertegenwoordigen bij de G20 die vrijdag en zaterdag in Buenos Aires wordt gehouden. Minister-president Mark Rutte is ook bij die bijeenkomst in het Centro Costa Salguero en koningin Máxima heeft tal van ontmoetingen in de marge van de topconferentie.
In de Tunesische hoofdstad Tunis zijn vandaag honderden mensen de straat opgegaan om te demonstreren tegen het bezoek van de Saudische kroonprins Mohammed bin Salman.
Voor de tweede dag op rij werd de troonopvolger door de menigte voor moordenaar uitgemaakt wegens de dood van journalist Jamal Khashoggi. Bin Salman deed eerder op zijn Arabische rondreis Egypte, Bahrein en de Verenigde Arabische Emiraten aan.

Khashoggi werd in oktober in het Saudische consulaat in Istanbul vermoord door een ingevlogen doodseskader. Zijn lichaam werd in stukken gezaagd en is verdwenen. Bin Salman wordt door velen rechtstreeks gelinkt aan de brute moord. Hij zou de opdrachtgever zijn. De journalist was uitgesproken kritisch over het Saudische koningshuis.

Amerikaanse militairen gedood in Afghanistan

KABUL — Drie Amerikaanse militairen zijn gedood door een ontploffing van een explosief bij de Afghaanse provinciehoofdstad Ghazni. Drie andere militairen raakten gewond, schrijft de NAVO in een verklaring.

Door de aanslag raakte ook een werknemer van een Amerikaans bedrijf gewond. De NAVO gaf geen verdere details over de aanslag.
In de Oost-Afghaanse provincie Ghazni wordt al maanden zwaar gevochten tussen de Taliban en milities die door het Afghaanse leger worden ondersteund. In het gebied wonen veel Hazara's, een overwegend sjiitische minderheid.
De afgelopen jaren hebben de soennitische Taliban regelmatig aanslagen uitgevoerd op sjiitische moskeeën en culturele centra in Ghazni. In reactie hierop hebben de Hazara's milities opgezet.
De VS en de NAVO zijn officieel met hun gevechtsmissie gestopt, maar bieden nog steeds steun aan het Afghaanse leger. Ongeveer 15.000 Amerikaanse militairen zijn actief in Afghanistan.

China wil onderzoek naar gemanipuleerde baby's

PEKING — De Chinese regering heeft 'onmiddellijk onderzoek' gelast naar een Chinese wetenschapper die claimt verantwoordelijk te zijn voor de geboorte van de eerste genetisch gemanipuleerde baby's ter wereld. De autoriteiten gaan kijken of de zaak wettelijk deugt, blijkt uit een verklaring van de Nationale Gezondheidsraad.

De onderzoeker He Jiankui kreeg gisteren, toen hij de geboorte van de baby's bekendmaakte, wereldwijde verontwaardiging en afkeuring van wetenschappers en ethici over zich heen. "Twee mooie kleine Chinese meisjes genaamd Lulu en Nana zijn een paar weken geleden geboren, huilend en net zo gezond als elke andere baby," had hij via een video op YouTube bekendgemaakt. De staatskrant *China Daily* meldde vandaag dat de wetenschapper geen toestemming had van de autoriteiten voor zijn experimenten in de zuidelijke Chinese stad Shenzhen. De universiteit van de onderzoeker liet gisteren weten dat zij niet op de hoogte was van het experiment. Volgens He Jiankui was het doel van zijn experiment kinderen met de zogenoemde crispr-cas-technologie resistent te maken tegen hiv. Met de methode kunnen genen worden veranderd, in- of uitgeschakeld, aangevuld of vervangen worden. Een geverifieerde wetenschappelijke publicatie over deze procedure is er niet.
Ook Chinese onderzoekers hebben kritiek geuit: "Directe experimenten op mensen kunnen alleen maar als waanzinnig worden omschreven", staat in een brief die is ondertekend door 122 onderzoekers. De experimenten zijn een 'zware klap voor de wereldwijde reputatie van de Chinese wetenschap'.

Bijleveld corrigeert vicepremier in Kamer

DEN HAAG — "De lijn van het kabinet is klip en klaar: een Europees leger gaat het kabinet veel te ver." Dat verklaarde minister Ank Bijleveld van Defensie in de Tweede Kamer. Deze uitspraak doet ze 'ook namens de vicepremier', benadrukte de bewindsvrouw tijdens het Vragenuurtje.

Ze was naar de Kamer geroepen door de PvdA om opheldering te geven over uitspraken van vicepremier Kajsa Ollongren. Die verklaarde gisteren in Kopenhagen dat Europa moet streven naar een Europees leger. Vorige week hadden Bijleveld en ook premier Mark Rutte nog gezegd hier tegen te zijn. Meer samenwerking op gebied van Defensie in Europa is goed, maar het recht om militairen de strijd in te sturen blijft bij het kabinet en de Kamer, aldus minister Bijleveld.
Het nationale leger blijft gewoon bestaan. "Ik spreek namens het hele kabinet."

Geheim agenten onder meegenomen Oekraïeners

KIEV — Onder de bemanning van de Oekraïense marinevaartuigen die door Rusland zijn opgebracht, zijn enkele leden van de Oekraïense geheime dienst. Dat heeft die dienst vandaag verklaard.

Een van de agenten raakte zwaargewond doordat hij door een Russisch projectiel werd geraakt. De Russische grenswacht stopte zondag drie Oekraïense marineschepen die via de Straat van Kertsj de Zee van Azov binnenvoeren. De Oekraïense schepen werden eerst beschoten en daarna in beslag genomen. De 23 of 24 opvarenden werden meegenomen. De Russische grensbewaking nam drie Oekraïense marineschepen in beslag die via de Straat van Kertsj de Zee van Azov binnenvoeren. De 23 of 24 opvarenden werden meegenomen.

Diverse landen hebben een beroep gedaan op Rusland en Oekraïne om hun problemen op te lossen. Oproepen kwamen onder meer van Duitsland, Oostenrijk en Turkije.

Vrijgelaten Brit aangekomen in Londen

LONDEN — De 31-jarige Brit Matthew Hedges is aangekomen in Groot-Brittannië. Hij landde vanmorgen op het Londense vliegveld Heathrow. De wetenschapper werd vorige week in de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) veroordeeld tot levenslang wegens spionage maar kreeg gisteren gratie.

Kort na aankomst op de Londense luchthaven toonde Hedges zijn dankbaarheid. "Veel dank aan de Britse ambassade en het ministerie van Buitenlandse Zaken voor hun inspanningen om ervoor te zorgen dat ik veilig thuis kon komen", zei hij. De VAE hadden de vrijlating van Hedges aangekondigd, kort na het tonen van een video waarop de Brit leek toe te geven dat hij heeft gespioneerd voor de Britse inlichtingendienst MI6. Groot-Brittannië heeft ontkend dat hij een spion is en heeft zijn vrijlating verwelkomd. Eerder dreigde de Londen met maatregelen als de academicus niet vrij zou komen.

Hedges is verbonden aan de universiteit van Durham. Hij was naar de Emiraten gereisd voor onderzoek naar de effecten van de Arabische Lente, een reeks van opstanden in de Arabische wereld, op het buitenlandbeleid van het land. Zes maanden geleden werd hij op het vliegveld van Dubai gearresteerd toen hij het land wilde verlaten.

Italiaanse regering houdt vast aan begroting

ROME — De Italiaanse regering houdt vooralsnog vast aan haar voornaamste begrotingsdoelstellingen voor 2019. Daartoe is besloten in afwachting van een volledige kostenanalyse van de belangrijkste uitgavenposten voor volgend jaar. Dat hebben de coalitieleiders gisteren bekendgemaakt.

Premier Giuseppe Conte besprak met zijn plaatsvervangers Matteo Salvini en Luigi Di Maio nog eens het pakket financiële maatregelen dat klaarligt. De Europese Commissie waarschuwt voor disciplinaire actie als Rome nalaat zijn dure plannen aan te passen.
"De oogmerken die al waren vastgelegd, zijn nog eens bevestigd", liet het drietal in een gezamenlijke verklaring weten. Enkele regeringsbronnen vertelden echter dat het beoogde begrotingstekort waarschijnlijk wordt verminderd na de doorrekening.

Mexico wil dat VS gebruik traangas onderzoekt

WASHINGTON — Mexico wil een onderzoek naar het gebruik van traangas aan de Mexicaans-Amerikaanse grens. Toen zondag zo'n 500 Midden-Amerikaanse migranten er de grens wilden oversteken, werden er vanuit de Verenigde Staten traangasgranaten afgeschoten, die ook op Mexicaans grondgebied terechtkwamen.
Mexico wil nu een grondig onderzoek waarom de VS traangas afschoten naar Mexicaans grondgebied. Op het optreden van de Amerikanen kwam felle kritiek, omdat bij de groep ook veel vrouwen en jonge kinderen waren.
President Donald Trump zei gisteren dat het traangas niet op kinderen was afgevuurd.

Dag van de waarheid in Mississippi

Foto: AFP

Cindy Hyde-Smith (r) raakte tijdens haar campagne in opspraak door een dubieuze opmerking.

JACKSON — In het Amerikaanse Mississippi bepalen kiezers vandaag wie namens deze staat de tweede Senaatszetel gaat bekleden in Washington. Omdat op 6 november geen van de kandidaten meer dan 50 procent van de stemmen kreeg is een tweede ronde nodig.

Het gaat om een tussentijdse verkiezing om de laatste twee jaar van de termijn in te vullen van senator Thad Cochran, die eerder dit jaar terugtrad wegens gezondheidsproblemen. Stemgerechtigden hebben de keuze uit Cindy Hyde-Smith van de Republikeinen en de zwarte Democraat Mike Espy. Voor Washington verandert er, ongeacht de keuze van vandaag, niets in de machtsverhouding. De Republikeinen hebben de meerderheid in de Senaat, de Democraten in het Huis van Afgevaardigden. In Mississippi daarentegen is de strijd bitter. Hyde-Smith is in opspraak geraakt door beelden waarin ze een van haar aanhangers prijst met de woorden: 'als hij me zou uitnodigen voor publieke ophanging, dan zou ik op de eerste rij zitten'. De opmerking veroorzaakte veel ophef in de staat met een geschiedenis van racisme en geweld tegen zwarten, waaronder lynchpartijen.

Nieuwe aanval Trump op Mueller

WASHINGTON — President Donald Trump heeft een nieuwe aanval gelanceerd op speciaal onderzoeker Robert Mueller. De oud-FBI-baas onderzoekt de mogelijke banden tussen het campagneteam van Trump en Rusland in de aanloop naar de presidentverkiezingen van 2016.

Mueller gedraagt zich 'kwaadaardig' en 'ruïneert levens' om mensen te straffen die weigeren voor hem te liegen, twitterde Trump vandaag. "Wacht maar tot naar buiten komt hoe verschrikkelijk gemeen en kwaadaardig ze mensen behandelen, hun levens ruïneren omdat ze weigeren te liegen." Een dag eerder bracht de speciaal onderzoeker naar buiten dat de voormalige campagnemanager van Trump, Paul Manafort, gelogen zou hebben tegen de onderzoekers in het Russische onderzoek. Manafort sloot in september een deal met justitie. Hij bekende schuld in een paar tenlasteleggingen en beloofde mee te werken met het onderzoek. Waarover Manafort heeft gelogen is niet bekendgemaakt. Zonder de naam van Manafort te gebruiken twitterde Trump vandaag dat de speciaal onderzoeker partijdig is en 'onnoemlijk veel schade aanricht aan het justitieel systeem. Waar hij alleen maar naar één kant kijkt en niet naar de andere. Helden zullen komen bovendrijven, en dat zal Mueller niet zijn.'

'Uitlating burgemeester Amsterdam ongepast'

DEN HAAG— Het standpunt van de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema over het niet controleren van het boerkaverbod is ongepast. Dat zei staatssecretaris Raymond Knops (Binnenlandse Zaken) vandaag in de Tweede Kamer nadat de VVD de kwestie had aangekaart. Hij verwacht dat Halsema haar uitlatingen herroept.

Het past niet bij het ambt van burgemeester om publiekelijk in deze voorbeeldfunctie aan te geven dat de wet niet voor iedereen zou gelden, aldus Knops. Hij wijst erop dat de uitlatingen van Halsema veel verontwaardiging hebben opgeroepen en hij noemt dat begrijpelijk. "De wet geldt in heel Nederland, dus ook in Amsterdam."
Volgens Knops, die sprak namens minister Kajsa Ollongren, heeft Halsema op meerdere gronden vanuit een verkeerde positie geredeneerd. "Het gaat om de naleving van de wet. Het is niet aan de burgemeester om daar een eigenstandige opvatting over te hebben, en zeker niet in deze fase waarin de wet nog moet worden ingevoerd."
Knops noemde de uitspraak des te opmerkelijker omdat het juist om kleine aantallen vrouwen gaat die een boerka dragen. Premier Mark Rutte en minister Ollongren hadden al gezegd dat de naleving voor iedereen geldt.

Halsema had verklaard het verbod op gezichtsbedekkende kleding niet te zullen handhaven omdat ze aan andere zaken voorrang wil geven en het niet zo bij de stad vindt passen. Haar woordvoerder zegt in een reactie: "Halsema heeft vrijdag gezegd dat de wet in Amsterdam geldt, maar dat er geen prioriteit wordt gegeven aan de handhaving. Daar blijft ze bij." De burgemeester spreekt woensdag met de gemeenteraad over de kwestie. De wet moet volgend jaar in werking treden. Knops noemde 1 juli als streefdatum.

Euro

Wisselend

AMSTERDAM — De Europese beurzen schommelden vandaag tussen winst en verlies. Beleggers waren terughoudend na de sterke koerswinsten een dag eerder. Ook dreigde de Amerikaanse president Donald Trump met nieuwe Amerikaanse importtarieven op Chinese goederen voorafgaand aan de G20-top, die later deze week wordt gehouden.

De AEX-index op Beursplein 5 noteerde rond het middaguur 0,1 procent lager op 518,61 punten. De MidKap klom 0,1 procent tot 701,61 punten. Frankfurt, Parijs en Londen verloren tot 0,3 procent.

Air France-KLM verloor 0,5 procent. Topman Pieter Elbers van KLM dreigt volgens *De Telegraaf* mis te grijpen voor een officiële bestuursfunctie in de top van de luchtvaartcombinatie. Volgens de krant wantrouwen Elbers en de nieuwe topman Ben Smith van Air France-KLM elkaar.

De euro was 1,1319 dollar waard, tegen 1,1339 dollar een dag eerder. De prijs van een vat Amerikaanse olie steeg 0,2 procent tot 51,74 dollar. Brentolie werd 0,7 procent duurder op 60,91 dollar per vat.

Tokio

Hoger

TOKIO — De Japanse aandelenbeurs is vandaag voor de derde handelsdag op rij hoger geëindigd. Beleggers trokken zich op aan de koerswinsten op Wall Street. Ook een goedkopere Japanse yen bood steun aan de handel. Elders in het Verre Oosten lieten de beursgraadmeters ook overwegend winsten zien.

De toonaangevende Nikkeiindex in Tokio sloot met een winst van 0,6 procent op 21.952,40 punten. De Japanse automakers profiteerden van de daling van de Japanse munt. Toyota, Honda en Mazda stegen tot 1,7 procent. Mitsubishi won 1,4 procent.

Op de Chinese beurzen bleven de koersuitslagen beperkt nadat de Amerikaanse president Donald Trump opnieuw dreigde importheffingen in te stellen op alle Chinese goederen die nog niet zijn onderworpen aan heffingen.

De beurs in Shanghai noteerde tussentijds vlak en de Hang Seng-index in Hongkong daalde 0,3 procent. De Kospi in Seoul steeg 0,8 procent en de All Ordinaries in Sydney eindigde 1 procent in de plus.

Wall Street

Lager

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag met verliezen aan de nieuwe handelsdag begonnen. Beleggers verwerken onder meer opmerkingen van president Donald Trump die lijkt aan te sturen op meer importtarieven op Chinese goederen. Dat deed hij in aanloop naar een ontmoeting met de Chinese president Xi Jinping tijdens de G20-top dit weekeinde in Buenos Aires. De leidende Dow-Jonesindex verloor in de openingsminuten 0,7 procent tot 24.470 punten. De brede S&P 500 speelde 0,5 procent tot 2661 punten en technologiegraadmeter Nasdaq verloor 0,7 procent tot 7033 punten.
Apple is één van de bedrijven die hinder zal ondervinden van de extra heffingen. Trump speculeerde openlijk over importtarieven op elektronica als laptops en mobiele telefoons. De iPhones van het Amerikaanse technologiebedrijf worden in China geproduceerd. Daar zou een heffing van 10 procent op kunnen komen. Het aandeel Apple, dat de laatste tijd al fors aan beurswaarde inleverde, speelde weer nog eens 1,5 procent kwijt.

Taxidienst Uber beboet voor datalek

DEN HAAG — Taxidienst Uber krijgt in Nederland een boete van 600.000 euro in verband met een lek van persoonsgegevens van klanten en chauffeurs. Die boete werd door de Autoriteit Persoonsgegevens uitgedeeld. Uber had de toezichthouder en betrokkenen niet tijdig geïnformeerd. Het is de eerste keer dat de toezichthouder een boete oplegt in een dergelijke situatie.

Uber laat in een reactie weten blij te zijn het incident achter zich te kunnen laten. Het bedrijf laat weten de systemen beter beveiligd te hebben. Ook heeft Uber directieleden aangesteld die zich met privacy, databescherming en veiligheid bezighouden. Het bedrijf achter de taxi-app geeft aan 'hard te werken aan onze belofte om het vertrouwen van onze gebruikers terug te winnen'.
Het datalek trof in 2016 wereldwijd ruim 57 miljoen Uber-gebruikers. In Nederland waren ongeveer 174.000 klanten en chauffeurs getroffen. De hoogte van de boete is onder meer afhankelijk van het aantal overtredingen, de ernst van de overtredingen en de financiële situatie van het Amerikaanse techbedrijf.
Uber bracht pas in november vorig jaar naar buiten dat de onderneming ruim een jaar eerder gehackt was. De hackers hadden onder meer namen, e-mailadressen en telefoonnummers van gebruikers van de taxi-app buitgemaakt. Om de diefstal stil te houden betaalde Uber de hackers 100.000 dollar.
Ook in Groot-Brittannië, waar 2,7 miljoen klanten en bijna 82.000 chauffeurs werden getroffen, kreeg Uber een boete vanwege de zaak. Toezichthouder ICO stelde de boete op 385.000 pond, ruim 883.000 gulden. De Europese toezichthouders werkten in de zaak tegen Uber samen, laat een woordvoerster van de Autoriteit Persoonsgegevens weten. In andere Europese landen kan Uber daarom ook nog boetes verwachten.
De Amerikaanse Federal Trade Commission hield het in april nog bij een tik op de vingers voor Uber. Het Amerikaanse bedrijf trok in eigen land wel 148 miljoen dollar uit voor het schikken van schadeclaims.

Trump wil GM overtuigen banen te behouden

OSHAWA — De Amerikaanse president Donald Trump is niet blij met de grote reorganisatie die automaker General Motors (GM) gisteren aankondigde. Hij liet weten druk op GM uit te oefenen om toch banen te behouden in de fabrieken die de deuren zouden gaan sluiten.

Foto: AFP

Door de sluiting verliezen meer dan 14.000 mensen hun baan.

GM wil vijf fabrieken in Noord-Amerika sluiten. In totaal schrapt GM meer dan 14.000 banen. Het gaat om zo'n 15 procent van alle medewerkers, waaronder een kwart van alle managementfuncties. Eind 2019 valt bovendien het doek voor twee fabrieken buiten het continent.

Volgens de automaker zijn de forse ingrepen nodig om winstgevend te blijven. De reorganisatie moet kostenbesparingen van circa 6 miljard dollar opleveren. GM wil dat geld onder meer investeren in de ontwikkeling van elektrische aandrijvingssystemen.
GM boekte het voorbije kwartaal nog verrassend goede resultaten. Volgens bestuursvoorzitter Mary Barra is het daarom juist nu zaak om in te grijpen. "We willen ervoor zorgen dat we goed gepositioneerd blijven, en je kunt dat het beste doen als het bedrijf er nog goed voorstaat."
Het gaat bij de geplande sluitingen om drie assemblagelijnen in Canada en de Verenigde Staten en twee Amerikaanse fabrieken voor aandrijvingssystemen. Eerder kondigde de GM al de sluiting van een fabriek in Zuid-Korea aan. De sluiting van twee niet-Amerikaanse fabrieken komt daar nog bovenop.
GM kondigde ook aan te stoppen met de productie van bepaalde modellen van zijn merken Chevrolet, Cadillac en Buick.

'Veel geld ABN en ING naar fossiele energie'

AMSTERDAM — ABN Amro en ING hebben hun financiering van fossiele energiebedrijven in de afgelopen twee jaar niet verminderd. Bij beide banken gaat meer dan 80 procent van de energieleningen naar bedrijven die actief zijn met olie, gas of kolen. Dat blijkt uit de Eerlijke Bank- en Verzekeringswijzer, een initiatief van Amnesty International, Dierenbescherming, FNV, Milieudefensie, Oxfam Novib en PAX.

Volgens het rapport leenden ABN Amro en ING van begin 2016 tot eind 2017 in totaal 11,4 miljard euro aan fossiele energiebedrijven. De bulk van dat geld komt voor rekening van ING, met meer dan 7 miljard euro. Voor ABN is dat 3 miljard euro.

Rabobank doet het volgens de organisaties beter: ongeveer de helft van al het geld dat de bank in de energiesector steekt, gaat naar duurzame energiebedrijven. Maar de bank stak van begin 2016 tot eind 2017 nog altijd 1,4 miljard euro in fossiele energiebedrijven, aldus de onderzoekers. Voor het eerst werd ook onderzocht hoeveel de zeven grootste verzekeraars van Nederland beleggen in fossiele energiebedrijven. Hier gaat het om een totaalbedrag van minstens 12,4 miljard euro.

De onderzoekers stellen dat de banken hiermee het Klimaatakkoord van Parijs ondermijnen met geld van de betaal- en spaarrekeningen van hun klanten. Evert Hassink, woordvoerder Eerlijke Bank- en Verzekeringswijzer: "Het is wrang en verontrustend om te moeten vaststellen dat bijna drie jaar na het Klimaatakkoord van Parijs het geld van rekeninghouders nog altijd drie keer vaker naar fossiele dan naar echt groene energie gaat."

ING stelt in een reactie dat het algemeen bekend is dat de bank geld leent aan klanten in de fossiele energiesector. Fossiele energie zal namelijk een rol blijven spelen bij de energieopwekking in de toekomst, ook in alle scenario's van de Parijse klimaatafspraken, aldus een woordvoerder.

Nederlandse banken beëindigden in september hun samenwerking met de bankwijzer. Ze zijn ontevreden over de kwaliteit van de rapporten, waarin onder meer meningen en onderzoek te veel door elkaar zouden lopen.

Microsoft nadert Apple als duurste bedrijf VS

NEW YORK — Apple dreigt zijn titel van waardevolste Amerikaans bedrijf te verliezen. Microsoft was Apple gisteren tijdens de handelsdag zelfs al eventjes voorbij, maar werd snel weer achterhaald. De waarde van Apple zit al enige tijd in een neerwaartse spiraal sinds het bedrijf meldde dat de vraag naar zijn nieuwe iPhones wel eens zou kunnen tegenvallen.

Enkele maanden geleden was Apple nog het eerste beursgenoteerde bedrijf ooit dat met zijn beurswaarde de grens van een biljoen dollar doorbrak. Niet veel later volgde webwinkelgigant Amazon dat voorbeeld. Rond die tijd piekte Apple op ongeveer 1120 miljard dollar. Sindsdien heeft er een correctie plaatsgevonden op de beurs, waarbij vooral techbedrijven en Apple in het bijzonder ervan langs kregen.
Microsoft dankte zijn koppositie aan het feit dat het aanmerkelijk minder in waarde is gezakt. Het softwarebedrijf dat groot werd met besturingssysteem Windows en kantoorsoftware, maar tegenwoordig ook veel clouddiensten levert, bereikte gisteren tussentijds op de handelsdag een waarde van zo'n 814 miljard dollar. Apple zat daar niet ver onder. Bij de slotbel was Apple met bijna 829 miljard weer de grootste. Microsoft bleef steken op bijna 812 miljard dollar.

Amazon kent beste dag ooit op Cyber Monday

SEATTLE — Webwinkelgigant Amazon heeft op Cyber Monday zijn beste dag ooit gedraaid. Precieze dagcijfers geeft het concern niet. Op Black Friday en Cyber Monday bestelden klanten wereldwijd in totaal meer dan 18 miljoen speelgoedartikelen. Ook werden er meer dan 13 miljoen modebestellingen afgerekend.

Amazon spreekt van een goede start van het feestdagenseizoen. Op deze dagen met tal van kortingen en promoties beginnen Amerikanen traditioneel met hun inkopen voor de kerstdagen. Dit jaar deed vooral de nieuwe Echo Dot, de slimme speaker van Amazon, het erg goed.

Niet alleen Amazon vaart wel bij de gekte rond Black Friday en Cyber Monday. Ook luchtvaartmaatschappij Ryanair zegt records te hebben gebroken. De Ierse prijsvechter koos ervoor om gerelateerd aan de dagen een hele 'Cyber Week' met aanbiedingen van goedkope vliegtickets op te zetten. Deze bleek zo succesvol dat het concern de periode nog iets verlengt. Vorige week dinsdag was de drukste dag met boekingen ooit. De website van Ryanair is afgelopen week al meer dan 25 miljoen keer bezocht.

Tientallen pompstations Shell zonder brandstof

DEN HAAG — Tientallen onbemande pompstations van Shell hebben te kampen met een tekort aan benzine en diesel. Oorzaak is het lage waterpeil in de Rijn, waardoor binnenvaartschepen de tankstations amper kunnen bevoorraden.

De problemen spelen vooral bij een brandstofdepot in Arnhem, dat via binnenvaartschepen over de Rijn benzine en diesel krijgt aangeleverd uit Pernis. Door de lage waterstand in de rivier, kunnen de schepen slechts kleine ladingen vervoeren.
Een woordvoerder van Shell kon niet zeggen hoe lang de problemen zullen aanhouden. Het olie- en gasconcern werkt aan alternatieve routes, bijvoorbeeld over de weg of over het spoor, maar de ladingen die vrachtwagens of treinen kunnen meenemen zijn veel kleiner dan die van schepen. De zegsman verwacht niet dat de prijzen aan de pomp zullen stijgen door de aanleverproblemen.

Trump dreigt opnieuw met heffingen China

WASHINGTON — De Amerikaanse president Donald Trump heeft gisteren opnieuw gedreigd importheffingen in te stellen op alle Chinese goederen die nog niet zijn onderworpen aan heffingen. Trump noemde het vier dagen voor het begin van de G20-top 'bijzonder onwaarschijnlijk' dat gesprekken met China dat kunnen voorkomen.

"Als we geen deal kunnen maken dan voeg ik de aanvullende 267 miljard dollar toe", zei Trump in een interview met *The Wall Street Journal* in een verwijzing naar de hoogte van het totaalbedrag van de goederen waar het om gaat. Hij sprak van een tarief van 10 of 25 procent.
De importtarieven zouden ook in China geproduceerde en naar de VS verscheepte iPhones kunnen raken. Volgens Trump is het een optie om daarvoor een tarief van 10 procent te kiezen, omdat consumenten zich daar toch niet door laten weerhouden.

Black Friday zorgt voor rinkelende kassa's

DEN HAAG — Het uit Amerika overgewaaide fenomeen Black Friday heeft afgelopen weekeinde voor veel extra pintransacties gezorgd. Volgens cijfers van Betaalvereniging Nederland trokken Nederlanders op vrijdag, zaterdag, zondag en gisteren bijna 58 miljoen keer hun pasje. Dat is 21 procent meer dan een jaar geleden en 16 procent meer dan in een normaal lang weekeinde.

Hoewel Black Friday alleen op vrijdag valt, kiezen veel winkels ervoor de aanbiedingen over meerdere dagen te verspreiden. In de cijfers zijn daarom ook transacties van zaterdag, zondag en Cyber Monday meegenomen. Op die laatste dag gaan Amerikanen doorgaans online op jacht naar koopjes voor het feestdagenseizoen. In Nederland werden de afgelopen dagen via onlinebetaalplatform iDEAL dik 10 miljoen betalingen verricht. Dat is 38 procent procent meer dan vorig jaar en 72 procent meer dan normaal. De onlineomzet via iDEAL bedroeg ruim 845 miljoen euro, terwijl de pinomzet uitkwam op dik 1,5 miljard euro.
Betaalvereniging Nederland baseert zich op cijfers van één grote transactieverwerker, equensWorldline. Op basis daarvan is een schatting voor het hele land gemaakt. Cash- en creditcardbetalingen zijn buiten beschouwing gebleven.
Niet alle branches profiteren overigens van Black Friday. Volgens internationaal onderzoek van Stocard, een soort portemonnee-app waarin consumenten klantenkaarten kunnen bewaren, plukken supermarkten bijvoorbeeld amper de vruchten. Ook bouwmarkten scoren nog niet heel goed. Verder blijkt dat het Black Friday-fenomeen in Nederland populairder is dan in België. Hoewel de trends in beide landen vergelijkbaar zijn, zijn de cijfers uit België minder extreem.

NEW YORK

	27-Nov	
DOW JONES	24,498.03	-0.58%
S&P 500 INDEX	2,665.43	-0.30%
NASDAQ	7,072.52	-0.13%
AMAZON.COM INC	1,582.84	0.10%
APPLE INC	173.45	-0.67%
BAIDU INC-SP ADR	184.13	-0.57%
BERKSHIRE HATH-B	211.06	0.20%
BOEING CO/THE	314.95	-0.45%
CITIGROUP INC	63.51	-0.35%
COCA-COLA CO	48.96	0.17%
COSTCO WHOLESALE	220.72	0.58%
WALT DISNEY CO	113.28	0.65%
3D SYSTEMS CORP	12.33	-2.10%
EBAY INC	28.64	-0.56%
FACEBOOK INC-A	135.21	-0.86%
GENERAL ELECTRIC	7.60	0.32%
ALPHABET INC-A	1,058.28	0.22%
HP INC	22.62	-0.83%
HOME DEPOT INC	169.60	-0.13%
INTEL CORP	47.74	0.61%
JOHNSON&JOHNSON	140.55	-0.58%
MICROSOFT CORP	106.28	-0.18%
PROCTER & GAMBLE	92.15	0.23%
ROYAL DUTCH-ADR	59.64	-1.18%
STARBUCKS CORP	66.24	0.84%
TWITTER INC	32.62	-0.61%
WALMART INC	95.37	0.23%
EXCHANGE TRADED FND	**27-Nov**	
ALERIAN MLP - AMLP	9.50	0.21%
ISH GBL HY BD - GHYG	47.23	-0.40%
ISH IBOXX HY BD - HYG	82.96	-0.17%
ISH SELECT DIV - DVY	95.81	-0.16%
ISH MSCI EMKT - EEM	40.27	0.10%
ISH MSCI PAC - EPP	42.80	-0.53%
ISH RUSSELL - IWV	157.56	-0.21%
ISH S&P 500 - SPY	158.58	-0.18%
ISH EUROPE - IEV	41.21	-0.91%
INVESCO QQQ TRUS	162.95	0.04%
INVESCO DB COMMO	15.39	0.13%
SPDR S&P INT DIV-DWX	36.50	-0.57%
SPDR S&P MID 400	335.30	-0.44%
SPDR S&P 600 SMA	66.98	-0.50%
VANGUARD REIT - VNQ	80.17	0.05%
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	52.17	-0.48%

AMSTERDAM

	27-Nov	
AEX	518.36	-0.11%
ARCELORMITTAL	19.54	-3.77%
AEGON NV	5.01	-0.36%
KONINKLIJKE AHOL	22.64	-0.09%
AKZO NOBEL	72.04	-0.85%
ASML HOLDING NV	147.64	0.67%
DSM (KONIN)	76.88	-1.31%
HAL TRUST	139.60	0.00%
HEINEKEN NV	81.40	0.02%
ING GROEP NV	10.88	-0.31%
KPN (KONIN) NV	2.51	-0.32%
KONINKLIJKE PHIL	33.04	-0.45%
RANDSTAD NV	42.16	-1.22%
ROYAL DUTCH SH-A	26.42	-1.07%
TOMTOM	7.69	0.44%
TOTAL SA	47.99	-0.65%
UNILEVER NV-CVA	48.97	1.17%
W.P. STEWART HOL	450.52	0.51%
SCOTIABANK FUNDS	**26-Nov**	
MONEY MARKET	13.3000	0.01%
US DOLLAR BOND	2.5743	-0.08%
GLOBAL GROWTH	2.8723	1.82%
US GROWTH	15.8423	2.13%
CANADIAN GROWTH	2.5251	0.10%
FUNDS	**26-Nov**	
BGF CONT EUR FLEX	25.72	0.74%
BGF EMKT BOND	16.73	-0.48%
BGF FIX INC GBL OP	13.84	0.00%
BGF GBL ALLOCATION	53.73	0.26%
BGF USD CORE BOND	16.09	0.12%
BGF USD HI YIELD BND	31.92	-0.06%
TEMPLETON GBL BND	25.08	-0.48%
TEMPLETON ASIAN SM	49.73	0.79%
CURRENCIES	**27-Nov**	
YEN/USD	113.6900	0.15%
EUR/USD	1.1304	-0.31%
CAN/USD	1.3276	0.29%
GBP/USD	1.2750	-0.54%
COMMODITIES	**27-Nov**	
OIL WTI	51.84	0.41%
GOLD	1216.15	-0.51%
SILVER	14.19	-0.27%
WHEAT	514.00	1.33%

Source Bloomberg

A Standard Of Excellence Since 1916
MCB
MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services
Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mcb-bank.com, website: www.mcb-bank.com/pbis

‘Weinig eisen aan medisch implantaat’

Foto: Shutterstock

Er wordt nauwelijks bijgehouden of medische implantaten bijwerkingen of andere effecten hebben. Ook worden implantaten voordat ze op de markt komen maar in weinig mensen getest. Dat blijkt uit wereldwijd onderzoek naar de mogelijke risico’s van het plaatsen van implantaten als bekkenbodemmatjes en borstimplantaten waarover televisieprogramma *Radar* en dagblad *Trouw* zondag berichtten.
Radar meldt dat het bijvoorbeeld gaat over lekkende implantaten, apparaatjes die stroomstoten geven als het niet nodig is of juist uitvallen en hulpmiddelen die organen perforeren waardoor patiënten zwaar letsel oplopen of zelfs overlijden. Uit het onderzoek blijkt dat medische hulpmiddelen, die als ‘veilig’ op de markt zijn gebracht, in de afgelopen tien jaar kunnen worden gekoppeld aan 1,7 miljoen gevallen van letsel en bijna 83.000 doden.
De gegevens zijn bekend geworden doordat meer dan 250 journalisten uit 36 landen, verenigd in het International Consortium of Investigative Journalists, documenten hebben opgevraagd. Het onderzoek, The Implant Files, vond plaats na een Nederlands voorstel en er werden 1300 Wob-verzoeken ingediend om vertrouwelijke informatie te krijgen.
De afgelopen jaren was er onder meer veel ophef over gezondheidsproblemen bij vrouwen door ondeugdelijke implantaten. Franse PIP-borstimplantaten bleken een verhoogde kans op scheuren en lekken te hebben en er werden glasvezeldeeltjes gevonden op implantaten van de Braziliaanse fabrikant Silimed.

Het International Consortium of Investigative Journalists is onder meer bekend van de Panama Papers, waarin namen van bedrijven en personen werden onthuld die hun geld via het bedrijf in een belastingparadijs stalden. Hoewel dat niet altijd illegaal is, zorgde het wel voor veel verontwaardiging.

‘Steeds meer en jongere meisjes in handen loverboys’

Foto: Shutterstock

Steeds meer jonge meisjes vallen in handen van loverboys en de slachtoffers worden steeds jonger. Dat zegt Wouter Bos, de Haagse officier van justitie van mensenhandelzaken tegen *Omroep West*. Loverboypraktijken zijn een vorm van mensenhandel; meisjes worden geronseld via sociale media en komen in de prostitutie terecht. Terwijl het probleem groter wordt, behandelt het Openbaar Ministerie minder zaken.
“We denken dat de problematiek een stuk groter is dan de zaken die we daadwerkelijk zien”, zegt Bos. “Vraag en aanbod kwamen vroeger bij elkaar doordat je naar een prostitutiestraat toe moest. Die werden goed gecontroleerd, daar werkten echt alleen volwassenen. Maar nu komen vraag en aanbod bij elkaar via internet en dat maakt het mogelijk dat ook jongeren actief zijn in dit werk.”
Jaarlijks worden ruim 1300 minderjarige meisjes seksueel uitgebuit, is de schatting van de Nationaal Rapporteur Mensenhandel.

Meetapparaat landt op Mars

Foto: AFP

Een Amerikaans laboratorium is gisteren succesvol geland op Mars. Het verlossende levensteken van InSight kwam ongeveer acht minuten na de landing aan op aarde. Dat leidde tot luid gejuich bij de vluchtleiding in de stad Pasadena. Kort erna stuurde InSight een eerste foto vanaf de planeet.

De InSight moet als eerste verkenner ooit in de grond van Mars gaan boren, tot zo’n vijf meter diepte. Zo kunnen wetenschappers leren hoe de planeet er van binnen uitziet. Mars is het kleine broertje van onze aarde.

De InSight was op 5 mei gelanceerd vanuit Californië. Om Mars te bereiken, legde hij een afstand van 484 miljoen kilometer af. Op maandag kwam het apparaat met een snelheid van bijna 20.000 kilometer per uur de dampkring van Mars binnen. Zeven minuten later was hij genoeg afgeremd om met een slakkengangetje van 8 kilometer per uur op het oppervlak te ploffen. Bij de landing was het hitteschild blootgesteld aan temperaturen van 1650 graden Celsius.

De plek waar de InSight is geland, heet Elysium Planitia. Dat is een kale vlakte, net boven de evenaar van Mars. Niets valt op in het landschap, en precies daarom is de keuze op die landingsplek gevallen. Landen en boren gaat gemakkelijker op een vlakte die waterpas staat. Doordat er geen schaduwen zijn, kunnen de zonnepanelen van de lander genoeg energie opwekken.

De missie duurt ruim twee jaar. Bijna twintig apparaten hebben eerder geprobeerd op Mars te landen. Met InSight erbij zijn acht landingen gelukt. Vier daarvan waren karretjes, die rondreden. In 2020 willen Europa en Rusland samen een Marskarretje lanceren.

Russische jets vlogen over Belgisch schip

De bemanning van het Belgische marineschip de Godetia is donderdagochtend in de Baltische Zee opgeschrikt door twee Russische SU-24 bommenwerpers die laag overvlogen.
De Godetia is momenteel het commandoschip van de NAVO-vloot van mijnenbestrijders in het noorden. De bommenwerpers droegen onder hun vleugels raketten, meldt de Vlaamse televisiezender *VRT*.

Door hun bommenwerpers nu wel te bewapen, voert Moskou de druk op de NAVO weer een stuk op. “Het was een duidelijk signaal van de Russen: Kijk eens wat wij kunnen, wat wij durven”, zegt de Belgische fregatkapitein Peter Ramboer.
“Het wordt frequenter en frequenter. We zien dat er een meer assertieve Russische opstelling is tegenover onze militaire eenheden. We beginnen eraan te wennen, maar we moeten daar voorzichtig mee omspringen om te vermijden dat er misverstanden zouden ontstaan en er ongelukken zouden gebeuren,” zegt marinekapitein Kristof van Belleghem.
Een dag voor het incident kreeg het marineschip plots bezoek van een Russische onderzeeër. Die boot kwam aan de oppervlakte en bleef in de buurt van de Godetia liggen.

Regisseur Nicolas Roeg (90) overleden

De Britse regisseur Nicolas Roeg is op negentigjarige leeftijd overleden. Dat heeft zijn familie bekendgemaakt, meldt de *BBC*. Roeg werd gedurende zijn zestigjarige carrière vooral geroemd om zijn originele, maar ook controversiële films. Roeg begon zijn werk in de filmindustrie als camera-assistent in de Marylebone Studios in Londen. Zijn regiedebuut was in 1970 toen hij samen met regisseur Donald Cammell het misdaaddrama Performance maakte met Mick Jagger in de hoofdrol. De expliciete scènes van geweld en drugsgebruik zorgden ervoor dat de release van de film twee jaar werd uitgesteld. Ook zijn psychologische thriller Don’t Look Now uit 1973 zorgde voor ophef door een voor die tijd expliciete seksscène.
In 1976 regisseerde hij de sciencefictionfilm The Man Who Fell To Earth (1976) met David Bowie.

Veel Joden durven niet openlijk Joods te zijn

Foto: Shutterstock

Veel Joden in Nederland durven hun Joodse achtergrond niet te uiten. Dat blijkt uit een onderzoek onder 557 Joden in Nederland, dat *EenVandaag* heeft gedaan met hulp van het Centraal Joods Overleg en JMW Joodswelzijn. De helft (47 procent) van de deelnemers voelt zich niet vrij om in Nederland openlijk Joods te zijn.
Deelnemers geven aan dat anti-Joodse gevoelens alom aanwezig zijn in Nederland. Vooral op internet (82 procent), in de nieuwsmedia (59 procent) en op straat (52 procent) zien zij anti-Joodse sentimenten. Dat leidt ertoe dat Joden hun gedrag aanpassen: 43 procent van de deelnemers past hun uiterlijk of kleding weleens aan om te voorkomen dat ze als Jood worden herkend, bijvoorbeeld door een pet over hun keppeltje te dragen als ze de straat op gaan. De helft (48 procent) vermijdt weleens situaties uit angst voor anti-Joodse opmerkingen.

Vrouw vindt lijk tijdens begraven huisdier

Een vrouw uit Modesto in de Amerikaanse staat Californië is bij het begraven van haar huisdier op een lijk gestuit. Na enkele keren de schop in de grond te hebben gezet, vond ze het ontbindende lichaam in haar tuin. Volgens lokale media bevestigen agenten die naar de tuin waren toegesneld dat het om menselijke resten van een volwassene gaat. Rechercheurs vermoeden dat het lichaam er pas enkele maanden ligt. De identiteit en de doodsoorzaak worden onderzocht.

EU steunt Nobelprijswinnaars met miljoenen

Foto: AFP

De winnaars van de Nobelprijs voor de Vrede dit jaar, Denis Mukwege (foto rechts) en Nadia Murad (foto links), krijgen 5 miljoen euro van de EU ter ondersteuning van hun inspanningen voor vrouwen die het slachtoffer zijn van seksueel geweld. Dit maakte EU-buitenlandchef Federica Mogherini (foto midden) bekend na haar ontmoeting in Brussel met de Congolese gynaecoloog en de jezidi-activiste uit Noord-Irak.
Van het bedrag gaat 1 miljoen naar het Sinjar-Fonds van Murad voor hulp bij de heropbouw van het gelijknamige gebied, waar voornamelijk Koerdische jezidi’s wonen. Murad werd in 2014 als seksslavin door Islamitische Staat misbruikt voor ze kon ontsnappen. 4 miljoen euro gaat naar de kliniek waar de arts en mensenrechtenactivist Mukwege verkrachtingsslachtoffers behandelt. “Als Europese Unie bewonderen we de immense moed en het onvermoeibare werk van Nadia Murad en Denis Mukwege, die vaak hun levens in de waagschaal stellen”, zei Mogherini. “We hebben de plicht om hun werk en alle mensen voor wie ze werken, te steunen.”

Buckles — By David Gilbert

Beetle baily — By Mort Walker

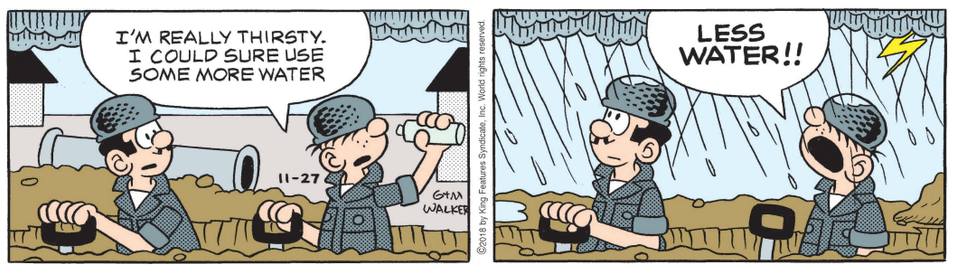

Baby blues — Door Jerry Scott & Rick Kirkman

FC Twente boekt moeizame zege bij Jong AZ

ALKMAAR — FC Twente heeft weer zicht op de bovenste plaatsen in de Keuken Kampioen Divisie. De club uit Enschede won gisteravond met 1-2 van Jong AZ en profiteerde zo van het puntenverlies van de concurrenten afgelopen weekeinde.

In het AFAS Stadion maakten Welshman Matthew Smith en Tom Boere de treffers namens de bezoekers. Ferdi Druijff was verantwoordelijk voor het Alkmaarse doelpunt.

Boere, de clubtopscorer van de Tukkers (negen doelpunten), tikte in de 41e minuut van dichtbij binnen. De bal rolde richting de doellijn nadat de Spaanse vleugelspeler Aitor Cantalapiedra met een slalom de bal op fortuinlijke wijze langs doelman Joey Roggeveen kreeg.

De 0-1 gaf Twente, dat de ambitie heeft om direct weer terug te keren op het hoogste niveau, geen extra vertrouwen. Jong AZ kreeg in de tweede helft de grootste kansen op de gelijkmaker. Toch scoorde Smith aan de andere kant. Druijff (gedeeld topscorer van de eerste divisie) maakte het in de slotfase nog even spannend met zijn dertiende doelpunt van het seizoen.

Na vijftien speelronden heeft de nummer vijf Twente 29 punten, drie minder dan koploper Go Ahead Eagles en de nummers twee en drie (Sparta en FC Den Bosch). TOP Oss staat met dertig punten nog net boven de club uit Enschede.

Jong AZ verzamelde negen punten en staat zeventiende.

Duizenden fans onthalen Kroatische tennissers

Foto: AFP

Zagreb liep uit voor het Kroatische Davis Cup-team.

ZAGREB — Duizenden Kroaten hebben gisteren in het centrum van Zagreb hun nationale tennisteam onthaald. Aan de hand van kopman Marin Cilic versloeg Kroatië afgelopen weekeinde Frankrijk in de finale van de Davis Cup in Lille met 3-1.

De Kroatische tennissers stapten op de luchthaven in een speciale bus. Aangekomen in het centrum vierden ze op een podium op het Ban Jelacic-plein het feestje met hun fans. De tennissers sprongen en dansten terwijl achter hen op een groot scherm beelden werden getoond met de hoogtepunten van de finale.

"We zijn ongelooflijk blij dat we deze prijs naar Kroatië hebben gebracht. We hebben iedereen laten zien dat we de beste zijn", aldus Cilic.

Kroatië won één keer eerder de Davis Cup. Dat was in 2005, ten koste van Slowakije.

Di Francesco valt spelers AS Roma af

Foto: AFP

AS Roma-coach Eusebio Di Francesco.

ROME — Eusebio Di Francesco heeft de spelers van AS Roma gisteren publiekelijk bekritiseerd. De trainer van de Italiaanse club zei op een persconferentie in aanloop naar de ontmoeting met Real Madrid in de Champions League dat hij bij zijn selectie de echte wil om te winnen mist.

Ook verwijt hij zijn voetballers gebrek aan vastberadenheid. "Dat is niet iets wat je zomaar even in de supermarkt kunt kopen", aldus Di Francesco, die zaterdag met 1-0 bij Udinese verloor. AS Roma staat in de Serie A slechts op de zevende plaats.

"We moeten werken aan de mentaliteit van onze spelers. We hebben het geluk dat we morgen direct tegen een 'grote' tegenstander spelen. Tegen Real kunnen we laten zien dat dit niet het echte AS Roma was", aldus Di Francesco, die Justin Kluivert tegen Udinese na 64 minuten naar de kant haalde.

AS Roma eindigde vorig seizoen als derde in de competitie en bereikte de halve finales van de Champions League. Vandaag volstaat tegen Real een gelijkspel om tot de achtste finales door te dringen.

Cillessen niet met Barcelona naar Eindhoven

BARCELONA — Jasper Cillessen maakt geen deel uit van de selectie van FC Barcelona voor de wedstrijd tegen PSV, morgen in de Champions League. De Catalaanse club liet weten dat de doelman van Oranje geblesseerd is.

Volgens Barcelona is er geen sprake van een ernstige blessure bij de Nederlander. Hij heeft een lichte spierblessure in zijn rechterbeen. Cillessen is normaal gesproken de tweede keeper van Barcelona, achter de Duitser Marc-André ter Stegen.

Luis Suárez komt ook niet mee naar Nederland. Wegens problemen met zijn rechterknie komt Suárez vermoedelijk een week of twee niet in actie. Lionel Messi staat wel op de lijst van de Spanjaarden.

Eerder al werd bekend dat Barcelona mogelijk de rest van het seizoen niet kan beschikken over Rafinha. De middenvelder heeft een kruisband in de linkerknie gescheurd. Sergi Roberto heeft een blessure aan een hamstring en staat waarschijnlijk een maand aan de kant.

Barcelona is al geplaatst voor de achtste finales van de Champions League. PSV heeft nog een kleine kans om als nummer drie van de groep door te gaan in de Europa League.

President Macri wil wet tegen voetbalmaffia

BUENOS AIRES — De Argentijnse president Mauricio Macri pleit voor de invoering van een nieuwe wet die voetbalvandalen hard moet straffen. Hij riep het congres in zijn land gisteren op snel met een wetsvoorstel te komen.

De oproep van Macri volgt op de gewelddadigheden afgelopen weekeinde. De spelersbus van Boca Juniors werd zaterdag bekogeld door supporters van River Plate. Beide teams zouden de return spelen van de finale van de Copa Libertadores. Eerst werd het duel met een dag uitgesteld, maar Boca wilde ook op zondag niet spelen.

Een boze Macri haalde op televisie uit naar criminele supportersgroeperingen, genaamd 'Barras Bravas', die onder meer bekend staan om het dealen van drugs en het afpersen van supporters. "We verwerpen de maffia die vaak achter dit soort geweld zit", aldus de president, die zei verbolgen te zijn over het feit dat de 23 mensen die zaterdag werden aangehouden alweer op vrije voeten zijn. "Ik hoop dat we na deze schande een wet kunnen krijgen die wordt goedgekeurd tijdens extra zittingen van het congres."

De rellen komen voor Macri op een bijzonder ongelukkig moment. In Argentinië is komende vrijdag een bijeenkomst van landen van de G20.

3e zege op rij voor Newcastle United

Newcastle United maakt een goede periode door in de Premier League.

BURNLEY — Newcastle United is in de hoogste Engelse voetbalcompetitie aan een flinke opmars bezig. Het elftal van de Spaanse coach Rafael Benitez won gisteren voor de derde achtereenvolgende keer.

De uitwedstrijd tegen Burnley eindigde in 1-2. Eerder in november was Newcastle te sterk voor Watford (1-0) en Bournemouth (2-1).

Newcastle stond tegen Burnley binnen korte tijd op 0-2. In de 4e minuut werkte eerst aanvoerder Ben Mee de bal in eigen doel. De Ierse verdediger Ciaran Clark verdubbelde halverwege de eerste helft de voorsprong.

Sam Vokes bracht met een kopbal de spanning kort voor rust terug. In de tweede helft bleven doelpunten uit.

Newcastle is door de winstpartij naar de dertiende plaats gestegen met twaalf punten. Burnley blijft op negen punten staan en neemt op de ranglijst de zeventiende positie in.

Man United is Lindelöf voorlopig kwijt

MANCHESTER — Victor Lindelöf is de komende tijd niet inzetbaar bij Manchester United.

Trainer José Mourinho vertelde gisteren, in zijn vooruitblik op de ontmoeting van vandaag met Young Boys in de Champions League, dat de Zweedse verdediger vandaag een scan moet ondergaan. "Het gaat om een spierblessure. En die blessures duren altijd wel even", aldus de Portugees. Lindelöf, die deze maand werd uitgeroepen tot beste Zweedse voetballer van 2018, liep de blessure zaterdag op in de competitiewedstrijd tegen Crystal Palace (0-0). "Het zou fijn zijn als we Victor rond de drukke periode eind december weer terughebben", zei Mourinho verder.

Manchester United kan zich vandaag voor de achtste finales van de Champions League plaatsen als het zelf van Young Boys wint en Valencia er niet in slaagt Juventus te verslaan.

Aruba Heart Foundation
" bo curazon ta den bo man"
Stadionweg #11 582-HART

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma –Vr 8 am – 5 pm
STOP Huiselijk geweld!